Ostatnie wiadomości

JUGOSŁAWIA: Dwu żołnierzy jugosłowiańskich zostało zabitych w czasie ostrzelania rejonu pogranicza przez dwa samoloty greckie, które naruszyły granicę.

NIEMCY — USA

Ze przykładem innych uczonych niemieckich Messerschmitt chce wyjechać do USA. Na zdjęciu: Messerschmitt w rozmowie z oficerem amerykańskim.

DANIA: W Danii wybuchł pierwszy w historii strajk księży protestanckich. Powód: dopuszczenie przez parlament kobiet do stanu duchownego.

Wyd. C 8 stron Cena 5 zł.

TRYBUNA ROBOTNICZA

Nr. 162 — (833) Katowice - Kraków - Wrocław - Częstochowa - Rzeszów - Kielce, niedziela, 15 czerwca 1947 r. Rok V.

Dziś w numerze:

Wallace kandydatem na prezydenta

BEVIN popiera plan MARSHALLA w sprawie pomocy dla Europy

Santiago Carrillo

Sekretarz generalny ZJEDNOCZONEJ SOCJALISTYCZNEJ MŁODZIEŻY HISZPAŃSKIEJ, z którym wywiad podaliśmy w numerze wczorajszym. SANTIAGO CARRILLO przybył do Polski na zaproszenie Zarządu Głównego ZWM.

Mówi: Działalność USA pozbawiona jest egoizmu (!) Anglia zdobyła imperium bez wojny (!)

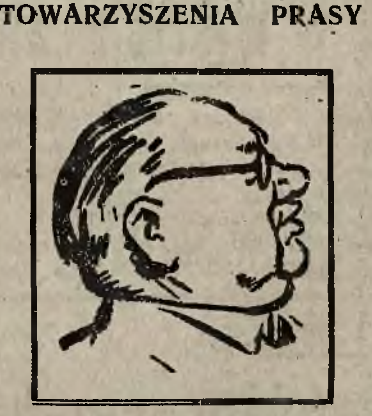
LONDYN, sobota

BRYTYJSKI MINISTER SPRAW ZAGRANICZNYCH BEVIN WYGŁOSIŁ WCZORAJ W LONDYNIE PRZEMÓWIENIE NA ZEBRANIU STOWARZYSZENIA PRASY ZAGRANICZNEJ.

Bevin wyraził swoje głębokie **zadowolenie z faktu, że według sekretarza stanu Marshalla nowe propozycje odnośnie pomocy amerykańskiej dla Europy obejmują również Związek Radziecki.** — **DZIAŁALNOŚĆ STANÓW ZJEDNOCZONYCH POZBAWIONA JEST EGOIZMU (!) a celem USA jest jedynie użycie ich wielkich zasobów dla ocalenia Europy.**

Rząd brytyjski bada obecnie sposoby skutecznej odpowiedzi na propozycje amerykańskie i naradza się w tej sprawie z Francją, a także z innymi krajami europejskimi.

Trzy kraje, t. zn. STANY ZJEDNOCZONE, ANGLIA i FRANCJA — powiedział Bevin — **złączone są wspólną sprawą.** Francja przeżywa obecnie wielkie

trudności, ale należy mieć nadzieję, że jej usiłowania w kierunku odbudowy swego kraju stworzą dostateczne zaufanie na to, aby Francja znowu przejęła przodującą rolę w cywilizacji światowej.

Następnie Bevin powiedział, że **W. BRYTANIA JEST JEDYNYM KRAJEM NA ŚWIECIE, KTÓRY OBJĄŁ WSZYSTKIE POSIADŁOŚCI ZAMORSKIE** BEZ WOJNY I OPORU (!). **W. Brytania powróciła do swych posiadłości z nowymi konstytucjami i dlatego wszystkie kraje pozostały nadal w ramach Brytyjskiej Wspólnoty Narodów.**

Clayton będzie wysłannikiem Marshalla

WASZYNGTON, sobota

Amerykański podsekretarz stanu **WILIAM CLAYTON** przybędzie do Londynu w drodze powrotnej z Genewy.

Clayton odwiedzi również **Paryż, Brukselę, a być może także i inne stolice w Europie.**

Clayton przeprowadzi ważne rozmowy z rządami europejskimi, informując je, CZEGO OD NICH SPODZIEWAJĄ SIĘ STANY ZJEDNOCZONE W ZAMIAN ZA SWOJĄ POMOC.

USA chcą kupić Europę za 5—6 miliardów dolarów

NOWY JORK, sobota

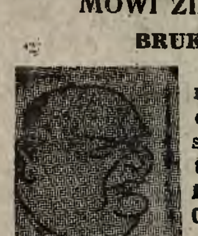
Przemawiając na kalifornijskim zjeździe przedstawicieli amerykańskich izb handlowych radca departamentu stanu **COHEN** powiedział, że jest **rzeczą konieczną sporządzenie ogólnego planu pomocy amerykańskiej dla krajów zniszczonych wojną.**

Mówca zwrócił uwagę, że **jeżeli Europa nie otrzyma koniecznej pomocy amerykańskiej, to powstanie tam groźba chaosu.**

Według dokonanych obliczeń rzeczoznawców, kraje europejskie potrzebowały by od 5—6 **MILIARDÓW DOLARÓW ROCZNIE W CIĄGU CZTERECH LAT.**

Polityka USA to zamaskowany imperializm — MÓWI ZILLIACUS

BRUKSELA, sobota

Przemawiając na wiecu publicznym w Brukseli **członek brytyjskiej Partii Pracy ZILLIACUS** oświadczył, że **pokój światowy zależy całkowicie od rozwoju stosunków pomiędzy STANAMI ZJEDNOCZONYMI, ZWIĄZKIEM RADZIECKIM i W. BRYTANIĄ.**

Zilliacus powiedział następnie, że **STANY ZJEDNOCZONE PROWADZĄ POLITYKĘ IMPERIALIZMU ZAMASKOWANĄ FRAZESAMI O DEMOKRACJI I CHRZEŚCIJAŃSKIEJ CYWILIZACJI.**

NIE BĘDZIE WOJNY

Generalny sekretarz **Organizacji Narodów Zjednoczonych, TRYGVE LIE** w przemówieniu wygłoszonym w Nowym Jorku, dał wyraz swemu poglądowi na zagadnienie możliwości wybuchu nowej wojny.

TRYGVE LIE STWIERDZIŁ, ŻE WOJNA W SENSIE PRAKTYCZNYM JEST W OGÓLE NIE DO POMYŚLENIA. DLATEGO TEŻ DARMO TRACĄ ENERGIĘ LUDZIE NA MÓWIENIE I MYŚLENIE O NOWEJ WOJNIE.

Faszyści zostaną usunięci z życia politycznego Słowacji

PRAGA, sobota

W wyniku obrad Czechosłowackiego Frontu Narodowego wydano komunikat zawierający wiadomość, że powołana do życia specjalna komisja złożona z przedstawicieli wszystkich stronnictw politycznych przedłożyć ma rządowi w ciągu dni 14 wnioski w **sprawie wydania odpowiednich zarządzeń zmierzających do oczyszczenia życia politycznego Słowacji z elementów wrogich wobec państwa czesko-słowackiego.**

Wszystkie partie polityczne zdecydowane są kontynuować politykę porozumienia i współpracy w łonie **Frontu Narodowego oraz wypełniać polityczne i gospodarcze zadania w duchu programu rządowego.**

Wszystkie partie zgodne są co do tego, że przy pomocy wszelkich ustawowych środków **należy tępić wszelką akcję faszystowskich i rozkładowych elementów w państwie,** które starają się przeszkadzać w odbudowie Słowacji przez szerzenie szkodliwej propagandy wewnątrz i poza granicami państwa.

Nie wrócimy do Oświęcimia

14. 6. 1940 r. przybył do obozu koncentracyjnego Oświęcim, pierwszy transport polskich więźniów politycznych. W następnych tygodniach, w miesiącach, latach — przywożono nowe transporty z Polski, ze Związku Radzieckiego, z Francji, Rumunii, Czechosłowacji, Grecji — przywożono wylęknionych skatowanych ludzi w zaplombowanych wagonach, na których wapnem wypisywano miejsce nadania: **nazwy miast całej okupowanej Europy.**

Miasto śmierci rosło, rosły wykazy transportów, drewniane i murowane baraki zajmowały coraz więcej przestrzeni, listy umarłych pęczniały w archiwalnych tekach — a piece krematoriów pożerały z każdym dniem coraz więcej ludzkich tęsknot, wspomnień i nienawiści do zwyrodniałego faszystowskiego bezprawia.

14. 6. 1940 brunatna bestia hitlerowska wdarła się pazurami w ciało pokonanego narodu, po to, aby rozedrzeć je, rozszarpać na strzępy i zniszczyć na zawsze.

14. 6. 1940 r. faszystowski reżim zaczął systematycznie stosować naukowe metody biologicznego wyniszczania narodu.

I NISZCZONO ŻELAZEM, TRUCIZNĄ, GAZEM I OGNIEM. Ulepszano metody i rozbudowano obóz, **DOPISYWANO KAŻDEGO ROKU DO CYFRY ZAMORDOWANYCH NOWE ZERA, OGROMNA KILKUMILIONOWA LICZBA ZAWISŁA STRASZLIWĄ, HEKATOMBICZNĄ** groźbą nad spaloną, zbroczoną krwią ofiar Europą.

WOJNA SIĘ SKOŃCZYŁA. NIEMCY SKAPITULOWAŁY.

ALE NIE SKAPITULOWAŁA MIĘDZYNARODOWA REAKCJA.

Dlatego ta milionowa cyfra nie stała się jeszcze pomnikiem bohaterskiego męczeństwa narodów. Nie stała się jeszcze przestrogą **ANI OSTRZEŻENIEM DLA REAKCJI, KTÓREJ W GŁÓWNEJ MIERZE ZAWDZIĘCZALIŚMY ISTNIENIE KONCETRACYJNYCH OBOZÓW.**

Są ludzie, którzy chcieliby nasz naród ujrzeć jeszcze raz za drutami, którzy chcieliby demokratów wszystkich narodów zamknąć po raz drugi w obozach koncentracyjnych.

Dla tych mamy dwie odpowiedzi:

CZAS SKOŃCZYĆ Z REAKCJĄ!

I drugą:

NIE WRÓCIMY DO OŚWIĘCIMIA!

Wiadomości z Francji

KRYZYS POLITYCZNY TRWA

Komuniści żądają zmniejszenia kredytów wojskowych

PARYŻ, sobota

Po posiedzeniu **biura politycznego partii komunistycznej** pod przewodnictwem sekretarza generalnego **THOREZA,** ogłoszono protokół, stwierdzający, że biuro polityczne w trosce o stałość franka poleciło komunistycznej frakcji parlamentarnej czynną **obronę równowagi budżetowej przez wniesienie propozycji oszczędnościowych w dziedzinie kredytów wojskowych.** Z drugiej strony postanowiono **przeciwstawić się wszelkim propozycjom, które mogłyby narazić na szwank prawo strajku.**

Zast. sekr. gen. SFIO podał się do dymisji na znak protestu

PARYŻ, sobota

Zastępca sekretarza generalnego francuskiej partii socjalistycznej **DESCHENEL** zrezygnował z zajmowanego stanowiska. Korespondent agencji **„FRANCE PRESSE"** podaje, że przyczyną **rezygnacji Deschenela było jego odmienne stanowisko w sprawie decyzji komitetu wykonawczego SFIO o rozwiązaniu organizacji „Młodzież Socjalistyczna".**

Deschenel sprzeciwiał się rozwiązaniu wspomnianej organizacji.

Nowy strajk

PARYŻ, sobota

W Paryżu pracownicy zakładów użyteczności publicznej ogłosili wczoraj 24-godzinny strajk. Związek zawodowy pracowników zakładów użyteczności publicznej wydał oświadczenie, w którym stwierdza, że strajk jest jedynie demonstracją, mającą na celu zwrócenie uwagi rządu na niezaspokojenie żądań pracowników, w sprawie podwyżki płac.

Z OSTATNIEJ CHWILI

Projekt ustawy antystrajkowej

Rząd francuski przedłożył Zgromadzeniu Narodowemu projekt ustawy przewidujący wyjęcie spod prawa pewnych form strajku.

FRANCUSKA GENERALNA KONFEDERACJA PRACY wniosła w związku z tym do parlamentu apel, protestując kategorycznie przeciw jakiejkolwiek ingerencji w uprawnienia związków zawodowych.

Sukces wojsk ludowych w Chinach

NANKIN, sobota

Chińskie wojska ludowe zajęły w ciągu ostatnich dni dwa ważne punkty strategiczne, a mianowicie miasta **AUTUNG, KAJ-PING.**

Według doniesień z Dalekiego Wschodu chińska armia ludowa przecięła połącznie kolejowe na linii **PEKIN — TIEN — TSIN**— Kilka pociągów na tej linii dostało się w ręce tej armii. Posiłki rządowe dotarły za późno. Wojska ludowe umacniają obecnie zdobyte pozycje.

Wojska komunistyczne rozpoczęły ataki w okolicach **SZPING KAI,** strategicznego węzła kolejowego między **MUKDENEM i CZANG - CZUNEM** w Mandżurii.

Czang - Kai - Szek płaci za pomoc USA

NANKIN, sobota

Jak donosi agencja **„INTERNATION NEWS SERVICE"**, rząd chiński udzielił **przemysłowcom amerykańskim zezwolenia na zakładanie przedsiębiorstw budowy okrętów i samolotów w całym szeregu prowincji**

Plan odbudowy gospodarczej w naświetleniu generalnego referenta ustawy o planie, tow. posła Jędrychowskiego

Sejmowa Komisja Planu Gospodarczego odbyła swe posiedzenie w dniu 13 czerwca br. Na posiedzeniu tym członkowie Komisji wysłuchali referatu posła JĘDRYCHOWSKIEGO (PPR), generalnego referenta Ustawy o Planie Odbudowy Gospodarczej.

Na wstępie swego referatu poseł Jędrychowski stwierdził, że na czoło tych zagadnień, które wywołują największ. dyskusję, wysuwa się **zagadnienie tempa odbudowy rolnictwa i przemysłu w planie 3-letnim.**

Poseł Załęski (PSL) usiłuje podważyć strukturę planu, sugerując, że jego twórcy przewidzieli zbyt słabe tempo rozwoju rolnictwa.

W odpowiedzi na to poseł Jędrychowski stwierdza, że **plan stawia sobie za zadanie powiększenie ogólnej powierzchni uprawnej w ciągu 3 lat do 95 proc. powierzchni przedwojennej.** Najśmielsze zadania plan stawia w zakresie uprawy roślin technicznych, **w szczególności lnu i konopi oraz oleistych.** W ciągu 3 lat produkcja żyta będzie podwojona, produkcja pszenicy, ziemniaków i buraków cukrowych wzrośnie o połowę. Cyfry porównawcze z planem francuskim, czechosłowackim, bułgarskim **wypadają na korzyść naszego tempa odbudowy produkcji roślinnej.** Jedynie plan 5-letni radziecki wyprzedza nas pod tym względem.

W związku ze wzrostem pogłowia 3-letni plan odbudowy gospodarczej przewiduje w przeliczeniu na głowę ludności — w mięście — **wzrost półtorakrotny** w stosunku do stanu przedwojennego, w jajach wzrost o 20 proc., w mleku o 90 proc., w wełnie o 50 proc.

W zakresie produkcji hodowlanej polski plan przewiduje najszybsze tempo rozwoju spośród wszystkich znanych nam planów.

Dalsze wykonanie reformy rolnej

Dokończenie reformy rolnej i dalsze zagospodarowanie Ziem Zachodnich, odbudowa gospodarstw zniszczonych, import koni i traktorów, rozbudowa przemysłu maszyn i narzędzi rolniczych oraz rozbudowa produkcji nawozów sztucznych łącznie z importem z zagranicy **to najpoważniejsze pozycje wkładu Państwa w odbudowę produkcji rolniczej w planie 3-letnim.**

W ramach tego planu przewidziana parcelacja obejmuje 150.000 ha na ziemiach dawnych. 880 tys. ha na Ziemiach Odzyskanych. Akcją osiedleńczą na Ziemiach Odzyskanych, objętych będzie 200.000 gospodarstw. Rząd — wbrew insynuacjom posła Załęskiego — użyje wszelkich atutów polityki traktatowej, aby uzyskać maksymalny import koni.

Przemysłowi maszyn rolniczych plan 3-letni stawia zadanie **zwiększenia produkcji o 183,2 proc.** w stosunku do okresu przed wojennego.

W zakresie zaopatrzenia wsi w nawozy sztuczne, plan przewiduje **zużycie ich w 1948 - 49 r. w ilości 1,098 tys. ton,** wobec 570 tys. ton w roku 1937 - 38. W ostatnim roku planu będzie potrzebny jedynie pewien import nawozów fosforowych. Referent przewiduje, że **samowystarczalność zbożową osiągniemy po zbiorach 1948 r.**

(Ciąg dalszy na str. 4-ej)

NOEL BAKER w Belgradzie

BELGRAD, sobota

Brytyjski minister lotnictwa **NOEL BAKER** dokonał wczoraj w Belgradzie otwarcia wystawy książek brytyjskich. Noel Baker oświadczył, że przybył do Belgradu nie tylko po to, aby dokonać otwarcia wystawy, ale także aby **wyrazić podziw** dla ludu brytyjskiego **dla marsz. Tito** i dla narodu **jugosłowiańskiego.**

Do Polski przybędzie Komisja Światowej Org. Żywnościowo - Rolnej

Dnia 3 lipca przybędzie do Polski 10-cioosobowa **komisja techniczno-ekonomiczna ŚWIATOWEJ ORGANIZACJI ŻYWNOŚCIOWO - ROLNICZEJ,** która zbada obecną sytuację żywnościową w Polsce oraz **opracuje zalecenia mające na celu poprawę ogólnej sytuacji aprowizacyjnej.**

MARSZ wydarzeń

Przedwczoraj pisaliśmy o tym, jak kapitał amerykański, wykorzystując słabość W. Brytanii, zrzeka się do Afryki. Ta sama można zauważyć w stosunku do Azji.

Nie mówiąc już o takich krajach, jak JAPONIA, CHINY i TURCJA, które imperializm amerykański stara się przekształcić w swe kolonie. Zależność rządów tych państw od USA jest powszechnie znana.

Znane są również fakty penetracji kapitału amerykańskiego — znów kosztem kapitału brytyjskiego — do bogatych w naftę krajów Środkowego Wschodu: ARABII SAUDYJSKIEJ, IRAKU i IRANU.

Lecz i tego imperialistom amerykańskim jest za mało. Ostatnio chcą oni zastosować „doktrynę Trumana" w dalekiej Indonezji.

Niedawno Stany Zjednoczone wręczyły rządowi holenderskiemu notę, w której wyrażają obawę z powodu „prądów nacjonalistycznych" w Azji południowo-wschodniej, mianowicie tendencji „charakteru komunistycznego".

Ameryka chce, by narody te „orientowały się na demokracje zachodnie".

Amerykanie proponują swe dolary dla „odbudowy" Indonezji.

Lecz na tym nie koniec. Jak pisze holenderska gazeta „DE WAARHEID", amerykańska misja wojenna, z podpułkownikiem DICKSONEM na czele, zbadała stan holenderskich sił zbrojnych, a także możliwości prowadzenia wojny w Indonezji przy pomocy broni amerykańskiej. Większość ministrów rządu holenderskiego — zdaniem gazety — opowiada się za wznowieniem na szerokiej skali wojny w Indonezji.

Widocznie imperialiści amerykańscy nie mogą przeboleć faktu, że narody Indonezji myślały o niezależności w ramach Republiki Indonezyjskiej, którą w końcu musiał jej przyznać rząd holenderski. Wprawdzie, mimo umowy zawartej z Republiką Indonezyjską, rząd holenderski kontynuuje próby wskrzeszenia swego panowania nad całą Indonezją, wykorzystując i podsycając ataki wojskowe i manewry polityczne z tworzeniem państewek marionetkowych. Jednak Republika Indonezyjska, poparta przez cały naród, z powodzeniem broni swej niepodległości.

A więc dlaczego nie skorzystać z tego stanu rzeczy dla podporządkowania kapitałowi amerykańskiemu i Indonezji i Holandii?

Czyżby nie zdołały dokonać wojska holenderskie przy pomocy angielskiej, może dokonają przy pomocy dolarów i samolotów amerykańskich...

A równocześnie Holandia stanie się wiecznym dłużnikiem Stanów Zjednoczonych!

W. K.

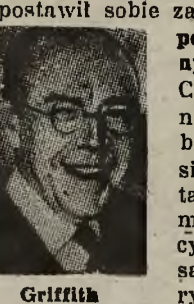
NA MARGINESIE OŚWIADCZENIA AMBASADORA GRIFFITHA

Przed wyjazdem z Nowego Jorku nowomianowany ambasador Stanów Zjednoczonych STANTON GRIFFITH udzielił wywiadu korespondentowi PAP, w którym oświadczył, że przywiązuje dużą wagę do współpracy polsko-amerykańskiej i zaznaczył, że prasa obu państw może wiele uczynić w tej dziedzinie, jeśli wykaże się zrozumieniem i obiektywizmem we wzajemnych stosunkach. Dodał też, że wielką przeszkodą w osiągnięciu pełnego zrozumienia były istniejące antagonizmy zwłaszcza między prasą polską i amerykańską i że będzie się starał o załagodzenie tych antagonizmów.

Zadaniem jego będzie dążenie do poprawy stosunków ekonomicznych, kulturalnych oraz gospodarczych i wierzy, że uda się to osiągnąć.

Oświadczenie powyższe godne jest uznania.

Z radością powitamy w Polsce ambasadora Griffitha, który postawił sobie za cel prace nad poprawą wzajem stosunków. Cieszy nas również to, że ambasador starać się będzie o zatarcie antagonizmów istniejących między prasą polską a amerykańską.

Griffith

Musimy jednak pewną rzecz sprostować.

Za istniejący stan rzeczy prasa polska nie ponosi winy.

Polskie pisma starały się zawsze o podawanie źródłowych i obiektywnych informacji ze Stanów Zjednoczonych. Również nasza krytyka utrzymywana była zawsze w tonie rzeczowym występując jedynie przeciw pewnym posunięciom rządu oraz pewnych sfer niezgodnych z duchem demokratycznym. Nigdy nie prowadziliśmy brukowej kampanii przeciw oficjalnym osobistościom, unikaliśmy tonu napastliwego i obraźliwego.

Nie da się niestety powiedzieć tego o pewnej części prasy amerykańskiej, w której ukazywały się często wiadomości z Polski daleko odbiegające od rzeczywistości, zniekształcające nasze zamierzenia i osiągnięcia.

A nie można nam zarzucić, że nie wpuszczaliśmy korespondentów zagranicznych do kraju, że utrudnialiśmy im pracę. Przeciwnie, żadnemu zagranicznemu korespondentowi nie odmówiono wizy wjazdowej, cieszą się oni pełną swobodą poruszania oraz przekazywania wiadomości swoim pismom.

Niestety korespondenci amerykańscy często nadużywali tej swobody, przesyłając z Polski wiadomości nieprawdziwe, fałszujące naszą rzeczywistość. Są oni w wielkiej mierze tubą legalnej a często nielegalnej opozycji w kraju.

Ambasador Griffith, czerpiący swe dotychczasowe informacje o Polsce z prasy amerykańskiej padł również ofiarą tej oszczerczej propagandy, która przez odpowiednie dobieranie cytat oraz wycinków z prasy polskiej dała mu zgoła fałszywe wyobrażenie o naszej prasie.

Stąd prawdopodobnie wyniku jego stwierdzenie, że prasa polska zawiniła na równi z amerykańską w pogłębianiu antagonizmów.

Obecnie, po przyjeździe do Polski ambasador Griffith pozna nasz kraj i ludzi z bliska i przekona się, że winę w tym wypadku ponosi głównie pewien odłam prasy amerykańskiej.

Mamy też nadzieję, że ambasador zmieni wkrótce swój pogląd na stosunki panujące u nas i z tym większym zapałem będzie pracował nad wzajemnym zrozumieniem obu narodów.

MARSHALL contra Kongres USA

WASZYNGTON, sobota

Minister Spraw Zagranicznych MARSHALL wystosował do Kongresu ostrzeżenie, w którym stwierdza, że nakładanie cła na wełnę importowaną do Stanów Zjednoczonych. Kongres przyczyni się do załamania prac Międzynarodowej Konferencji Handlowej w Genewie, której celem jest zniesienie przeszkód w handlu międzynarodowym.

Strajk marynarzy w USA

NOWY JORK, sobota

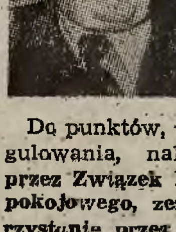
5 związków zawodowych marynarzy USA, liczących ponad 200 tys. członków, ogłosiło strajk na znak protestu przeciwko tendencyjnemu przewlekaniu rokowań w sprawie zawarcia nowej umowy zbiorowej, przewidującej podwyżkę płac dla członków wymienionych związków zawodowych.

Strajk rozpocząć się ma o północy z piątku na sobotę.

Pekkalla jedzie do Moskwy

HELSINKI, sobota

Premier fiński PEKKALLA uda się w najbliższej przyszłości do Moskwy, celem rozstrzygnięcia pewnych problemów, które pozostają jeszcze w zawieszeniu między obu państwami.

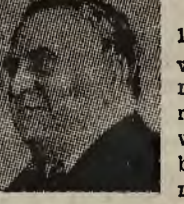

Do punktów, wymagających uregulowania, należą: ratyfikacja przez Związek Radziecki traktatu pokojowego, zezwolenie na korzystanie przez Finów z kanału Saima we wschodniej części kraju i modyfikacja dostaw z tytułu odszkodowań.

Pod rządami Tsaldarisa

ATENY, sobota

W związku z mobolizacją w Grecji roczników, które miały być zmobilizowane jeszcze w latach 1941 — 1946, studenci w Atenach urządzili wiec, na którym omówiona miała być kwestia odroczeń dla młodzieży studiującej. Policja rozpędziła zebranych studentów, używając pałek i broni.

Student wydziału prawnego Parakatos od uderzenia dostał zapalenia mózgu.

Z frontu walki ze spekulacją

ŁÓDŹ

Dzięki meldunkom komitetów fabrycznych, wykryto szereg przestępstw, polegających na fałszowaniu mąki, mleka i innych artykułów żywnościowych.

W wielu wypadkach pracę Komisji ułatwiają zażalenia, składane przez konsumentów.

W Centralnym Robotniczym Domu Kultury odbyła się konferencja zarządów oddziałów zw. zawodowych i rad zakładowych z terenu Łodzi.

W imieniu 150 tys. ludzi pracy m. Łodzi zebrani powzięli rezolucję, wzywającą do podjęcia stanowczej i skutecznej walki ze spekulacją i paskarstwem.

Zebrani domagają się USPRAWNIENIA SKARBOWEJ KONTROLI WYMIARU PODATKÓW celem uniemożliwienia spekulantom ukrywania istotnych zysków oraz STOSOWANIA PRZEZ KOMISJĘ SPECJALNĄ NAJWYŻSZYCH KAR w stosunku do winnych paskarstwa, spekulacji i przestępstw przeciwko gospodarce narodowej.

RZESZÓW

Na wspólnej naradzie wojewódzkich komitetów PPR i PPS postanowiono, iż we wszystkich ogniwach obu partii odbędą się wspólne narady aktywistów w sprawie walki z drożyzną i spekulacją.

Równocześnie obie partie tworzą wspólne kursy dla swych członków, przygotowujące do walki ze spekulacją, a we wszystkich zakładach pracy komitety PPR i PPS organizują wspólne zgromadzenia w celu zmobilizowania świata pracy do podjęcia środków zmierzających do uzdrowienia handlu.

WROCŁAW

W wyniku przeprowadzonych dotychczas akcji kontroli cen osadzono w areszcie 19 NIEUCZCIWYCH KUPCÓW. Sprawy 250 spekulantów skierowano do postępowania administracyjnego.

Zaznaczyła się stabilizacja cen artykułów pierwszej potrzeby i dalsza obniżka ceny masła, która waha się dziś od 420—450 zł za kilogram.

Kwasek cytrynowy i sacharyna... Wykrycie afery przemytniczej

Delegatura Komisji Specjalnej w Katowicach wpadła na trop szeroko rozgałęzionej afery przemytniczej.

W katowickiej hali targowej posiadali stoisko małżonkowie ŁĘCCY JÓZEF i MARIA. Zauważono, że sprzedają oni kwasek cytrynowy pochodzący z przemytu z Czechosłowacji. Podczas rewizji stoiska i mieszkania Łęckich wykryto poważne ilości szmuglowanego kwasku i sacharyny oraz ukrytą walutę zagraniczną. Równocześnie stwierdzono, że do hali targowej w Katowicach przyjeżdżała właścicielka stoiska w Warszawie BRZEZIŃSKA WŁADYSŁAWA, która skupywała przemycany kwasek cytrynowy i sprzedawała go w Warszawie.

Również właściciel fabryki lemoniady w Rybniku HRUZIK EWALD przyjeżdżał do Katowic po szmuglowany towar.

Cała czwórka została zatrzymana.

Dochodzenia w tej sprawie, prowadzone w szybkim tempie, zataczają coraz szersze kręgi i niewątpliwie doprowadzą do wykrycia całej bandy, która zajmowała się szmuglem.

J. K.

Drugi dzień obrad SFZZ

ONZ musi współpracować z klasą robotniczą

PRAGA, sobota

Na zjeździe ŚWIATOWEJ FEDERACJI ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH, zabrał głos delegat Meksyku TOLEDANO, który złożył sprawozdanie z obecnej sytuacji ruchu zawodowego w państwach Ameryki Południowej.

Sekretarz generalny Św.F.Z.Z. LOUIS SAILLANT omówił następnie szereg problemów dotyczących stosunku Federacji do ONZ. Saillant wysunął projekt, aby Św. F.Z.Z. przedłożyła Radzie Gospodarczo-Społecznej ONZ następujące wnioski do rozpatrzenia:

Kwestia ujednostajnienia polityki

Usunięcie różnic rasowych wśród ruchu zawodowego

Podwyższenie stopy życiowej mas pracujących

Likwidacja bezrobocia

Kwestia traktowania obcych robotników.

Przedstawiciel holenderskich związków zawodowych BLOKSIJU powitał w swym przemówieniu delegatów indonezyjskich, oświadczając, że w kraju tym stoi w tej chwili pod bronią 100 tysięcy żołnierzy holenderskich przygotowanych do ataku. Dla mas pracujących Holandii jest to niezwykle ciężkie brzemię materialne, bowiem koszt utrzymania tych żołnierzy wynosi dziennie 3 miliony florenów holenderskich.

Z kolei, jako zastępca sekretarza generalnego ONZ przemówił minister STAŃCZYK.

„Od 40 lat — oświadczył mówca — stoję przy waszym boku w szereg. ruchu zawodowego. ŚCISŁA WSPÓŁPRACA MIĘDZY ŚWIATOWĄ FEDERACJĄ ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH A ONZ JEST KONIECZNA, PONIEWAŻ ONZ, A PRZEDE WSZYSTKIM JEJ RADA GOSPODARCZA I SPOŁECZNA NIE MOGŁABY WIERZYĆ W POWODZENIE, GDYBY NIE MIAŁA POPARCIA MAS PRACUJĄCYCH CAŁEGO ŚWIATA".

Przegląd prasy zagranicznej

Wschód i zachód

FRANK PITCAIRN, specjalny korespondent „DAILY WORKER", bilansuje po powrocie z Niemiec osiągnięcia w zachodniej i wschodniej strefie okupacyjnej:

„W strefach zachodnich Niemiec mówią dużo o demokracji, ale przeważnie ze złośliwym uśmiechem.

W strefie wschodniej myślą o demokracji i starają się ją zastosować w praktyce. Część Niemców czyni to z entuzjazmem, część z bojaźliwą ostrożnością.

Ministerstwo oświaty w Saksonii (strefa radziecka) wydało 55 nowych podręczników szkolnych, które mają wychować nowe pokolenie Niemców.

W strefach zachodnich szkoły i uniwersytety nie mają prawie wcale nowych podręczników. Studenci uczą się ze starych książek opartych na fałszywych hitlerowskich teoriach pseudo - naukowych.

„Po raz pierwszy w historii Niemiec w strefach wschodnich sędziowie są odpowiedzialni przed parlamentami prowincji. Stali się oni wykonawcami woli ludu.

W strefach zachodnich nie nastąpiła żadna zmiana. Sędziowie pozostali tak jak za czasów republiki weimarskiej „niezależni", t. zn. niezależni od woli i interesów narodu.

Rady załogowe wybierane przez robotników tajnym głosowaniem kontrolują cały system produkcji w strefie radzieckiej.

W strefach zachodnich widoczny jest sojusz dawnych niemieckich kapitalistów i anglo - amerykańskiego zarządu wojskowego.

Ten sojusz jest jednym z głównych powodów cynizmu robotników w stosunku do słowa „demokracja" zachodnia.

Na wschodzie rozparcelowano majątki junkrów i zarzucono hitlerowskie metody zbierania żywności. Żywność idzie do miast, a towary przemysłowe płyną na wieś.

W strefach zachodnich reforma rolna nie została przeprowadzona, jest brak żywności w miastach. Czarny rynek panoszy się.

Na wschodzie klasa pracująca jest zjednoczona.

W strefach zachodnich podział klasy robotniczej, który utorował drogę dla faszyzmu w roku 1933, istnieje nadal i jest sztucznie podtrzymywany przez zarząd wojskowy".

Wallace kandydatem na prezydenta?

Dziennik „LOS ANGELES TIMES", który wiadomość tę podaje stwierdza, że Wallace ubiegać się będzie o wyznaczenie go kandydatem na prezydenta z ramienia partii demokratycznej w Kalifornii i co najmniej 12 stanach USA. — Dziennik ten też podaje, że w najbliższych dwóch miesiącach kandydatura Wallace'a zostanie oficjalnie przyjęta przez szereg stanowych organizacji partii demokratycznej.

Zgoda Henry Wallace'a na oficjalne wystawienie jego kandydatury jest w dużej mierze wynikiem sukcesu podróży, jaką były wiceprezydent odbył w ciągu ostatnich tygodni po Stanach Zjednoczonych i krajach zachodniej Europy.

Jak podaje wielki koncern prasowy — „NORTH AMERICAN NEWS PAPERS ALLIANCE" Henry Wallace zdobył wielkie poparcie wśród narodu amerykańskiego. Jego podróż stała się triumfalnym objazdem po wielkich miastach zachodnich stanów. Na wiecach, na których przemawiał Wallace byli nie tylko robotnicy ale także farmerzy i drobni kupcy, dla których Wallace stał się symbolem walki przeciw zwiększającym się wpływom wielkiego kapitału w każdej dziedzinie życia gospodarczego USA.

Przeciętnie na mitingach Wallace'a obecnych było do 20 tysięcy ludzi, co nawet w Stanach Zjednoczonych jest nie często spotykaną frekwencją.

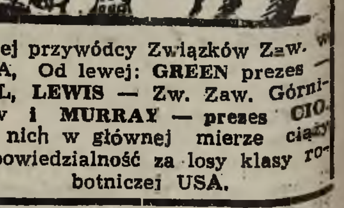
Jest rzeczą charakterystyczną, że o ile władze partii demokratycznej nastawione są zdecydowanie wrogo w stosunku do Wallace'a, to jednak cieszy on się poparciem przywódców niższych ogniw aparatu partii demokratycznej.

Ta wzrastająca popularność Henry Wallace'a wzbudza niepokój wśród reakcyjnych kół amerykańskich, które łączą ją z coraz bardziej wkraczającą i ... „prostego człowieka".

praktyczne tory, dyskusją o stworzeniu 3-ciej wielkiej partii politycznej.

Co prawda ruch ten, z którego wyłonić ma się nowa partia polityczna, jest dopiero w zaczątkach, ale rosnący opór mas pracujących USA w stosunku do ofensywy wielko - kapitalistycznej na ustawodawstwo robotnicze wzmacnia go z każdym dniem.

Jednakże mimo, że w ruchu tym bierze udział wiele znanych osobistości, nie może być mowy o powstaniu 3-ciej partii politycznej dopóki nie nastąpi zjednoczenie wszystkich postępowych sił Ameryki, a szczególnie dopóki nie nastąpi zjednoczenie organizacji robotniczych: KONGRESU

Trzej przywódcy Związków Zaw. USA, Od lewej: GREEN prezes AFL, LEWIS — Zw. Zaw. Górników i MURRAY — prezes CIO. Na nich w głównej mierze ciąży odpowiedzialność za losy klasy robotniczej USA.

ZWIĄZKÓW PRZEMYSŁOWYCH i AMERYKAŃSKIEJ FEDERACJI PRACY (CIO).

Wielka akcja protestacyjna, jaka ma miejsce obecnie w Stanach Zjednoczonych w związku z uchwaleniem przez Kongres antyrobotniczej ustawy HARTLEY-TAFT wykazała, że możliwość takiego zjednoczenia, że możliwość wspólnej akcji wielkich organizacji zawodowych ludzi pracy jest do zrealizowania.

Mnożą się świadectwa poważnego zaniepokojenia opinii amerykańskiej, polityką zagraniczną i wewnętrzną prezydenta Trumana. Widoczne jest też, że opinia postępowa żąda śmiałego kierownictwa. Wiele wskazuje na to, że o ile dojdzie do powstania 3-ciej partii politycznej w Stanach Zjednoczonych, to na jej czele stanie Henry Wallace, bojownik o prawa „prostego człowieka".

Nowy pieniądz w Zagłębiu Saary

SARRBRÜCKEN, sobota

Francuskie władze wprowadzą z dniem 15. czerwca nowy środek płatniczy, a mianowicie t. zw. markę saarską. Obywatele Zagłębia Saary obowiązani będą w okresie jednego miesiąca wymienić stare pieniądze na nową walutę.

Według oświadczenia głównodowodzącego francuskich wojsk okupacyjnych w Niemczech gen. Koeniga, wprowadzenie nowego środka płatniczego w Zagłębiu Saary ma na celu ułatwienie ekonomicznego zjednoczenia Zagłębia Saary z Francją.

Czy nareszcie reforma rolna w bryt. strefie Niemiec

HAMBURG, sobota

Władze brytyjskie w Niemczech mają ogłosić dekret o reformie rolnej na obszarze brytyjskiej strefy Niemiec. W myśl projektowanej ustawy, własność prywatna ograniczona będzie do obszaru 150 ha na jednego rolnika. Jeżeli jedna osoba będzie posiadała więcej ziemi jak 150 ha, wówczas nadwyżkę ziemi będzie mogła uprawiać w charakterze dzierżawcy.

Niemcy szukają sprzymierzeńców wśród... nacjonalistów arabskich

KAIR, sobota

2 byłych oficerów niemieckich wysłało gratulację z obozu jeńców wojennych byłemu wodzowi Riffenów, ABD EL KRIMOWI.

W liście wystosowanym przez tych Niemców figuruje ustęp treści następującej: „nie tylko Arabowie mają powody do radości, ale również wielu innych, którzy oczekują jutrzenki wolności".

Z naszego stanowiska

Wyniki konferencji w Zurychu

Zakończona niedawno międzynarodowa konferencja partii socjalistycznych w Zurychu wykazała jasno, że w międzynarodowym ruchu socjalistycznym, jak i w większości poszczególnych partii socjalistycznych, istnieją dwa skrzydła, dwa nurty: NURT LEWICOWY, JEDNOLITOFRONTOWY, ANTYIMPERIALISTYCZNY I NURT PRAWICOWY, ANTYJEDNOLITOFRONTOWY, PROIMPERIALISTYCZNY.

Ten podział wystąpił jaskrawo w Zurychu w sprawie dopuszczenia do obrad konferencji (wprawdzie nie tej, a następnej co nie jest jednak istotne) partii Schumachera SPD. Ta właśnie sprawa okazała się centralnym zagadnieniem Kongresu. Od jej rozwiązania uzależnili w gruncie rzeczy organizatorzy Kongresu rozstrzygnięcie drugiego podstawowego problemu — wskrzeszenia II Międzynarodówki.

Przy głosowaniu nad sprawą dopuszczenia SPD do obrad wykrystalizowały się dwa bloki. DO PIERWSZEGO należy brytyjska Partia Pracy i większość partii socjalistycznych krajów zachodnio-europejskich, w tej czy innej mierze zależnych od Anglii. Na specjalną uwagę zasługuje fakt, że bez zastrzeżeń poparła Schumachera i francuska partia socjalistyczna (SFIO) pokornie idąc za angielską Labour Party. Co więcej, delegat SFIO, GRUMBACH oświadczył Schumacherowi: „Liczcie na nas", a centralny organ tejże partii „Populaire" jest „wzruszony mową Schumachera". Wątpimy, czy to poparcie najagresywniejszego rzecznika nacjonalizmu niemieckiego przyczyni się do wzrostu wpływów SFIO w narodzie francuskim.

DO DRUGIEGO bloku należą przede wszystkim partie socjalistyczne krajów demokracji ludowej, a więc tych właśnie krajów, gdzie praktyka jednolitego frontu klasy robotniczej daje tak owocne wyniki. Należy tu podkreślić rolę delegacji Polskiej Partii Socjalistycznej, która w znacznej mierze przyczyniła się do zdemaskowania SPD i niedopuszczenia jej do konferencji.

Jaki jest stosunek sił pomiędzy tymi dwoma blokami?

Protektorom Schumachera nie udało się uzyskać potrzebnej kwalifikowanej większości 2/3. NIE MOŻNA JEDNAK POMINĄĆ FAKTU, ŻE STANOWIĄ ONI WIĘKSZOŚĆ (9 głosów za Schumacherem, tylko 5 — przeciw). Sprawa przyjęcia SPD została właściwie nie rozstrzygnięta ostatecznie, a odłożona — utworzono komisję dla zbadania i oceny działalności tej partii. Większość w komisji posiadają zwolennicy Schumachera, i nie wiadomo jeszcze, jaki będzie stosunek sił na następnym Kongresie partii socjalistycznych, na którym komisja będzie najprawdopodobniej składać swe sprawozdanie, a więc znów wypłynie sprawa SPD.

Zauważymy tu, że delegacja PPS nie głosowała za utworzeniem komisji, słusznie uważając sprawę Schumachera za dostatecznie jasną i zadecydowaną.

* * *

Jak ocenić wyniki konferencji?

Do wznowienia II Międzynarodówki na konferencji nie doszło. Przeciwko temu wystąpili delegaci brytyjscy. Nie zmienia to jednak faktu, że właśnie kierownictwo Labour Party jest głównym szermierzem i inspiratorem propozycji stworzenia międzynarówki, choć woli na razie nie wykładać swych kart na stół. Międzynarodówkę tę chce ono jednak stworzyć z SCHUMACHEREM, A NIE BEZ NIEGO, i dlatego właśnie, kiedy okazało się chwilowo niemożliwe wciągnięcie go do gry, uznało obecny moment za przedwczesny.

Można uważać za pewne, że na następnych konferencjach lauborzyści angielscy będą kontynuowali swe wysiłki dla stworzenia międzynarodówki, włączającej SPD, takiej międzynarodówki, w której miałaby decydujący głos Labour Party, stojąca u steru władzy Wielkiej Brytanii.

Linia prawicowych przywódców angielskiej Partii Pracy — to linia na ROZBICIE jednolitego frontu klasy robotniczej. Napotyka ona jednak na coraz większy opór nie tylko ze strony partii jednolitofrontowych, ale i w masach członkowskich wszystkich partii socjalistycznych. Jaskrawym przykładem tego jest sytuacja w SFIO, w szeregach której rośnie opozycja przeciw polityce jej prawicowych przywódców.

W MIARĘ WZROSTU NURTU JEDNOLITOFRONTOWEGO W SKALI MIĘDZYNARODOWEJ, W MIARĘ WZROSTU ŚWIADOMOŚCI KLASY ROBOTNICZEJ BĘDZIE SIĘ STAWAĆ CORAZ AKTUALNIEJSZĄ SPRAWA STWORZENIA MIĘDZYNARODÓWKI JEDNOLITEGO FRONTU, MIĘDZYNARODÓWKI ROBOTNICZEJ I ANTYIMPERIALISTYCZNEJ, MIĘDZYNARODÓWKI BEZ SCHUMACHERÓW I ICH PROTEKTORÓW.

Jest to jedyne rozwiązanie, odpowiadające interesom klasy robotniczej.

W. KRAJEWSKI

Rachuby spekulanckie zawiodły

Klęska nieurodzaju już nie grozi

Mrozy zimowe, powodzie wiosenne i posucha majowa napawały nas, wszystkich ludzi z uczciwej pracy żyjących, ciężką troską o tegoroczne urodzaje. Posucha zapowiadała klęskę nieurodzaju, a więc konieczność dalszych ograniczeń.

Cieszyli się tylko spekulanci, magazynujący zboże i śrubujący jego cenę, marzący o jeszcze wyższych cenach, gdy kraj zostanie nawiedzony przez klęskę nieurodzaju. Cieszyli się wszelkiej maści wrogowie polskiej Demokracji Ludowej, czekając tylko na okazję zrzucenia odpowiedzialności za nieurodzaj na znienawidzone rządy ludowe.

Gdy nastąpił w czerwcu tygodniowy okres obfitych deszczów, zrzedły miny spekulantów, a gdy jeszcze zaczęła aktywnie działać masowa akcja kontroli społecznej, okazało się, że propagowane przez podziemie gospodarcze hasło: „w kraju zboża nie ma", jest takim samym łgarstwem jak inne przez te same elementy obficie w świat puszczane, aby przy pomocy straszenia głodem podnosić ceny i żerować na nędzy mas. Pod uderzeniem społecznej akcji kontroli cena zboża zaczęła w szybkim tempie spadać. Minister aprowizacji, ob. Lechowicz, publicznie stwierdził, na podstawie konkretnych przez niego ogłoszonych danych liczbowych, że do nowych zbiorów ludziom pracy chleba nie zabraknie.

Tygodniowy okres deszczów przyszedł w samą porę, radykalnie — jakby w ostatniej chwili — zmieniając sytuację na naszych polach.

Z całego kraju otrzymujemy wiadomości o tym, że ostatnie deszcze w sposób zdecydowany wpłynęły na poprawę sytuacji w naszym rolnictwie.

Stan żyta przedstawia się obecnie wszędzie lepiej niż średnio, a w niektórych okolicach kraju dobrze. W powiatach raciborskim, głubczyckim, nyskim, opolskim i innych spodziewany jest urodzaj 20 q z 1-go ha., a więc więcej niż średnio. W powiatach o gruntach gorszych, jak będziński, tarnogórski i inne, utrzymają się średnie zbiory 12 q z 1-go ha. W województwie rzeszowskim stan zbóż znacznie się poprawił Żyto bardzo dobre na lessach i glinkach, na piaskach w kulturze — średnie. W województwie kieleckim przewiduje się zbiór żyta przeciętnie 10—12 q z jednego ha. W okręgu Bielsko — Cieszyn żyto dobre, miejscami b. dobre. W okręgu Rybnik — Pszczyna — Racibórz urodzaj przeciętny, na gruntach wilgotnych, dobry. W Kluczborku żyto dobre. To samo w Nysie, Prudniku itd.

Gorzej przedstawia się sprawa z pszenicą ozimą, która wskutek mrozów częściowo przepadła. Za to jara pszenica dzięki ostatnim deszczom została całkowicie uratowana.

Bardzo dobrze zapowiada się urodzaj na ziemniaki, o czym donoszą meldunki z całego kraju. Przepadły natomiast wskutek długotrwałej suszy w niektórych okolicach kraju, jak województwo kieleckie, okręg Bielsko—Cieszyn, Głubczyce i inne — buraki. Za to inne okolice kraju, jak województwo rzeszowskie, Kluczborek, Prudnik i inne, będą miały urodzaj na buraki dobry i b. dobry. W okolicach, gdzie buraki z powodu suszy nie wzeszły, ziemia została przeważnie na nowo zorana i buraki sadzone na nowo.

Zboża lekkie — jęczmień i owies, po ostatnich deszczach, zapowiadają się dobrze.

Część drzew owocowych wskutek mrozów wymarzła (w okolicy Nysy, Kluczborka i in.). Za to w województwie rzeszowskim, w okręgu Bielsko—Cieszyn i innych zbiór owoców będzie lepszy niż w zeszłym roku.

Sianokosy na łąkach o uprawach szlachetnych zapowiadają się dobrze. Gorzej przedstawia się sytuacja na łąkach torfowych i podmokłych.

Rośliny strączkowe i oleiste zapowiadają się na ogół średnio.

Te informacje, które dotychczas z różnych stron kraju otrzymaliśmy, wskazują w sposób niewątpliwy, że klęska nieurodzaju nam już nie zagraża, a przede wszystkim, że żyto i kartofle dadzą urodzaj dobry i bardzo dobry, a to jest przecież podstawą naszego wyżywienia.

Kierowany przez Państwo aparat skupu zboża i produktów rolnych pozwoli wyeleminować spekulantów i poprzez zorganizowany aparat handlowy doprowadzić te produkty po godziwej cenie do szerokich mas konsumentów.

M. P.

Rady zakładowe - najważniejsze ogniwo pracy związków zawodowych

W artykule zamieszczonym w „Głosie Ludu" z dn. 13 b. m., tow. Włodz. Sokorski, sekretarz KCZZ, omawia rolę rad zakładowych i zadania jakie stoją przed związkami zawodowymi w walce z niebezpieczeństwem zbiurokratyzowania się niektórych rad zakładowych.

Jakie są przyczyny tego stanu rzeczy i jak zapobiec temu na przyszłość? — zapytuje tow. Sokorski.

Odpowiedzialność za wypaczenie roli i funkcji niektórych rad zakładowych, a zwłaszcza za nie dopilnowanie, by wszystkie rady zakładowe stały się rzeczywistymi organami kontroli, obrony świata pracy oraz niezależnej inicjatywy społecznej, spada w znacznym stopniu na wyższe instancje związków zawodowych, od oddziałów do zarządów głównych i KCZZ włącznie. Nie zwalnia to zresztą bynajmniej od odpowiedzialności organów państwowych, nie zawsze rozumiejących właściwą rolę rad zakładowych.

Rady zakładowe były przez ruch zawodowy często pozostawione samopas. Doraźne konferencje radców, czy nawet zjazdy, szkolenie ich na kursach związkowych nie mogły zastąpić stałego, codziennego kontaktu, codziennego instruktażu i codziennego wypracowania nowych metod pracy.

Rady zakładowe nie bardzo wiedziały co mają robić, nie zawsze uświadamiały sobie istotny charakter obrony interesów robotniczych. Nie rozumiały, że interesów tych można i należy bronić niekoniecznie na drodze wysuwania postulatów, pozbawionych podstaw gospodarczych, że o wiele skuteczniejszą, bardziej odpowiednią dla naszych dzisiejszych warunków jest droga przestrzegania umów zbiorowych i dostosowywania ich do warunków lokalnych i praw nabytych, drogą właściwej organizacji pracy, regulowania postojów, przestrzegania higieny i bezpieczeństwa pracy, organizacji ośrodków działkowych, żłóbków, stania na straży właściwego obliczania zarobków i sygnalizowania wyższym organom związkowym lokalnych trudności i nadużyć, wywołujących ferment i niezadowolenie.

Problem rad zakładowych, ich pracy, zadań i metod mimo wyraźnych objawów kryzysu nie stał się do ostatnich dni przedmiotem obrad Zarządów Głównych, OKZZ, a nawet KCZZ. Dotąd jeszcze wydziały ekonomiczne zarządów głównych nie posiadają rozbudowanych referatów rad zakładowych, dotąd jeszcze do oddziałów nie przeniknęła świadomość, że rady zakładowe są ich bezpośrednimi ogniwami na fabryce.

Główna uwaga na rady zakładowe

KCZZ zdając sobie sprawę z konieczności przełomu w tej dziedzinie zaprojektowała szereg aktów ustawodawczych, regulujących życie rad zakładowych. Ukazał się nowy dekret, regulamin wyborczy, regulamin wewnętrzny funkcjonowania rad zakładowych, wydany został specjalny zeszyt „Robotniczego Przeglądu Gospodarczego" poświęcony radom zakładowym — wydaje się podręcznik dla radców zakładowych, wprowadza się odpowiednią rubrykę do „Związkowca".

Dopóki jednak **cała praca związkowa** nie zostanie przestawiona pod kątem pracy rad zakładowych, dopóki właściwe funkcjonowanie rad zakładowych nie stanie się sprawdzianem pracy każdego związku, dopóki rady zakładowe nie staną się w pełnym tego słowa znaczeniu wykonawczym organem ruchu zawodowego na szczeblu fabryki — nasze akty ustawodawcze zawisną w próżni, a kampania wyborcza przez prostą zmianę garnituru ludzkiego nie da praktycznego rezultatu.

Zasadą codziennej pracy oddziałów związków winno stać się systematyczne obsługiwanie posiedzeń poszczególnych rad zakładów przez członków zarządów. Na posiedzeniach zarządu oddziału i OKZZ a nawet w specjalnych wypadkach zarządów głównych i KCZZ powinny stawać sprawozdania rad zakładowych.

Prasa związkowa musi systematycznie w sposób szczególny omawiać nie tylko ogólną problematykę rad zakładowych, ale konkretną pracę poszczególnych rad zakładowych z wyciągnięciem wszystkich konsekwencji i wniosków.

Musimy bezwzględnie przestrzegać zasady, że **działacze związkowi nie mogą zajmować kierowniczego stanowiska w aparacie państwowym, bez równoczesnego zrzeczenia się mandatu we władzach związkowych. W żadnym wypadku członek dyrekcji nie może być członkiem czy przewodniczącym oddziału czy rady zakładowej.** Tej zasady przestrzegać musimy wszędzie — aż do najwyższych instancji związkowych włącznie.

Jednocześnie cały wysiłek szkoleniowy związków zawodowych winien być kierowany na szkolenie radców zakładowych, a na nich ciężar pracy kulturalno-oświatowej i sportowej na pracę świetlic fabrycznych.

Ani na chwilę nie wolno nam tracić z pola widzenia zasadniczego ogniwa związków zawodowych — rad zakładowych.

WŁODZIMIERZ SOKORSKI

Przegląd prasy krajowej

Ruch solidarności słowiańskiej

15 b. m. rozpoczynają się w Warszawie obrady plenum Komitetu Ogólnosłowiańskiego. W związku z tym, jak donosiliśmy, do Warszawy przybył przewodniczący Komitetu Ogólnosłowiańskiego, generał armii jugosłowiańskiej Maslaricz i p. o. sekretarza generalnego Komitetu Ogólnosłowiańskiego płk. Moczałow.

„Głos Ludu" przy tej okazji pisze o ruchu słowiańskim:

Narody słowiańskie są najgłębiej zainteresowane w utrwaleniu pokoju, w zabezpieczeniu sobie możliwości rozwoju swobodnego od ucisku imperialistów, w utrwaleniu pokoju opartego na poszanowaniu suwerenności małych i mniejszych narodów. Dlatego też ruch solidarności słowiańskiej jest ruchem głęboko demokratycznym i zdecydowanie pokojowym.

Ruch ten nie posiada również żadnych cech bloku politycznego państw słowiańskich. Przeciwnie — jego dążenie do utrwalenia demokratycznego pokoju jest dążeniem wszystkich narodów świata. Jedną z podstawowych zasad nowoczesnego ruchu solidarności słowiańskiej jest głębokie poszanowanie uczestników tego ruchu dla suwerenności i niezależności innych narodów.

Dalej „Głos Ludu" podkreśla znaczenie ruchu solidarności słowiańskiej dla Polski i pisze:

Dla nas Polaków posiada ruch solidarności słowiańskiej jeszcze jedno znaczenie. Właśnie na pierwszym Kongresie Słowiańskim w Belgradzie padły po raz pierwszy gorące podchwycone przez wszystkich jego uczestników słowa, które złotymi zgłoskami zapadły w serca wszystkich Polaków. Słowa o tym, że „granica na Odrze i Nysie jest granicą całej Słowiańszczyzny". Świadomość, że w rodzinie narodów słowiańskich nie zrodzi się nigdy pytanie „czy warto umierać za Gdańsk, czy Szczecin" — sprawia, że ruch solidarności słowiańskiej jest bliski wszystkim, którym dobro Polski leży na sercu.

Życie zwyciężyło śmierć

W ciągu ostatnich dni bawiła w Polsce delegacja uczonych włoskich. Po zwiedzeniu szeregu miejscowości naszego kraju, uczestnicy wycieczki dali wyraz swym wrażeniom z Polski przemawiając przez radio, oraz w prasie.

„Rzeczpospolita" zamieszcza krótki artykulik p. Giacomo Devoto, profesora uniwersytetu we Florencji p. t. „Podróż do Polski zrobiła nas lepszymi". W artykule tym czytamy m. in.:

Poznaliśmy wasze ruiny. I jakkolwiek rzeczywistość jest zawsze bardziej wymowna od obrazów i opisów, muszę przyznać, że nie ruiny najbardziej nas uderzyły. Od 29 maja rano przedstawiały się one naszym oczom coraz bardziej imponujące i tragiczne, nie można było dłużej znieść widoku tych okropności. Lecz było coś, co było zawsze z nimi sprzęgnięte: Polak i Polka przy pracy. Z nastroju wzruszenia lub przygnębienia przeszliśmy powoli w Warszawie w nastrój prawie radosny. Życie, na nowo tu podjęte, stoczyło już zwycięską walkę ze śmiercią.

Nauka i naród

W związku z przyznaniem nagród stalinowskich uczonym in[illegible], pisarzom i robotnikom ZSRR, gazeta „Wolność" pisze:

Sławne grono laureatów nagrody stalinowskiej uzupełniło się nowym oddziałem utalentowanych ludzi, składającym się z uczonych, inżynierów, konstruktorów, stachanowców, powieściopisarzy, poetów, artystów-malarzy, rzeźbiarzy. Pomimo różnorodności zawodów, wszystkich tych ludzi łączy wspólny wy[illegible] socjalistycznej, do szczęścia narodu, do służenia całej ludzkości. Są to ludzie, którzy dobrze pamiętają słowa wielkiego Stalina o tym, że prawdziwa nauka „nie odgradza się od ludu, nie trzyma się z dala od narodu, lecz gotowa jest służyć mu". Więc wszystko, co oni tworzą, poświęcają narodowi.

Kronika polityczna

Warszawa. Prezydent R. P. zarządził ogłoszenie w Dzienniku Ustaw R. P. następujących ustaw:

o ratyfikacji konwencji, dotyczącej **współpracy intelektualnej między Rzeczpospolitą Polską i Republiką Francuską,**

o ratyfikacji konwencji pomiędzy Polską a Francją w sprawie wypłaty zaopatrzeń z tytułu śmierci i inwalidztwa ofiarom wojny 1939-1945 r., podpisanej w Paryżu dnia 11 lutego 1947 r.,

o upoważnieniu ministra skarbu do zaciągania pożyczek zagranicznych do wysokości 250 milionów dolarów St. Zjedn. Ameryki,

o zmianie ustawy o zaopatrzeniu inwalidzkim,

o utworzeniu Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych,

rozporządzenia Rady Państwa z dnia 13 czerwca 1947 r. **w sprawie powołania i organizacji Społecznych Komisji Kontroli Cen.**

—o—O—o—

Prezydent R.P. przyjął w Belwederze wojewodę gdańskiego **ob. inż. Stanisława Żralka** oraz prezydenta miasta Gdańska ob. **B. Nowickiego.** Na prośbę delegatów ob. Prezydent objął protektorat nad uroczystościami, które odbędą się z okazji 950-ej rocznicy powstania miasta Gdańska Ob. Prezydent R.P. wręczył prezydentowi miasta Gdańska **zł. 500.000** ze swego funduszu dyspozycyjnego, przeznaczając je na odbudowę mieszkań robotniczych.

—o—O—o—

Prezydent R.P. przyjął na audiencji dyrektora Europejskiego Urzędu Narodów Zjednoczonych i zastępcę sekretarza generalnego ONZ w Genewie **p. Włodzimierza Moderowa.**

Ob. Prezydent przyjął również biskupa Kościoła Metodystycznego **ks. Paula Garbera,** który przybył do Belwederu w towarzystwie superintendentów **ks. K. Najdera i ks. dr. Chambersa.**

PRZYJĘCIA W MSZ

Minister spraw zagranicznych — **Zygmunt Modzelewski** przyjął w dniu 13 bm. ambasadora Wielkiej Brytanii w Warszawie **sir Donald St. Clair Gainera.**

Minister pełnomocny Józef Olszewski przyjął w dniu 13 bm. ambasadora Czechosłowacji w Warszawie p. Józefa Hejreta.

PRZYJĘCIE NA CZEŚĆ MIN. JOXE

Warszawa. Minister pełnomocny **Wiktor Grosz,** dyrektor Departamentu Prasy i Informacji w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, podejmował w dniu 13 bm. bawiącego w Warszawie ministra pełnomocnego **Louis Joxe,** dyrektora departamentu na Quai d'Orsay, obiadem, w którym wzięli udział m. in. minister pracy i opieki społecznej **Kazimierz Rusinek,** minister kultury i sztuki **Stefan Dybowski** z małżonką, minister odbudowy dr. **Michał Kaczorowski** z małżonką, minister pełnomocny **Józef Olszewski** z małżonką, charge d'affaires Francji w Warszawie **p. Jean de Beausse,** radca ambasady francuskiej **Jalenpues,** attache wojskowy ambasady **gen. Teyssier,** radca kulturalny ambasady francuskiej **prof. Pierre Francastel** z małżonką, wyżsi urzędnicy Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz przedstawiciele świata kulturalnego i naukowego stolicy.

WYJAZD DYR. KARPIŃSKIEGO DO SZWAJCARII

Warszawa. Dnia 12 bm. wyjechał do Bazylei zastępca naczelnego dyrektora Narodowego Banku Polskiego dr. **Zygmunt Karpiński,** celem wzięcia udziału w pierwszym powojennym posiedzeniu członków Banku Rozrachunków Międzynarodowych, które odbędzie się w dniu 16 czerwca rb.

Należy nadmienić, iż Bank Rozrachunków Międzynarodowych w Bazylei został powołany do życia po pierwszej wojnie światowej i miał na celu przeprowadzenie rozrachun[illegible]acymi odpowiedni udział w tym Banku.

Przedwojenny Bank Polski posiadał udział w wymienionym Banku w wysokości **25.000.000 zł.**

Herołdowie ogłaszają rozpoczęcie DNI KRAKOWA

Za Odrą

HANS FRITSCHE ZACZYNA OD POCZĄTKU

Zbrodniarz norymberski **Hans Fritsche,** skazany przez sąd denazifikacyjny na 9 lat obozu pracy, otrzymał od Naczelnej Prokuratury sądu norymberskiego zezwolenie na wydawanie gazety więziennej. Fritsche przebywa jeszcze ciągle w więzieniu w Norymberdze, ponieważ będzie on występował jako świadek w kilku procesach przeciwko kierownikom propagandy hitlerowskiej.

PRZYWILEJE GESTAPOWCÓW

Na zarządzenie generalnego prokuratora amerykańskiego gen. Taylora, z więzienia w Norymberdze, zwolniono jednego z przywódców Gestapo, Thiela. Jako przyczynę całkowitego zwolnienia podaje się zły stan zdrowia zbrodniarza hitlerowskiego. Zamiast w więzieniu, Thiel będzie się leczył w sanatorium...

NOWY RZĄD W DOLNEJ SAKSONII

Po wielu nieudanych próbach, dotychczasowemu premierowi Dolnej Saksonii, **Henrykowi Kopfowi,** udało się skompletować nowy rząd, który zamiast 9, liczy obecnie 7 członków Partii Niemieckiej, 1 socjal-demokratę, 1 komunistę oraz 1 przedstawiciela „Centrum".

NIEMCY NARKOTYZUJĄ SIĘ

W Berlinie kwitnie nadzwyczaj rozległy handel narkotykami, których używa się więcej, niż kiedykolwiek przedtem w historii Niemiec. Ze składów byłej armii niemieckiej dostało się bardzo wiele narkotyków na „czarny rynek". Oczywiście, ceny skoczyły w górę. Np. ampułka morfiny kosztuje 400 razy więcej, niż wynosiła jej nominalna cena.

BLASKI I CIENIE REKLAMY

Niemiecka prasa podaje do wiadomości, że pewien autor reklamowych tekstów z Berlina nazwiskiem **Hans Strohmann** został aresztowany i osadzony w więzieniu. Teksty reklamowe p. Strohmanna brzmiały mniej więcej w sposób następujący: „Dokumenty, świadczące o przynależności do ruchu oporu". „Tanio i precyzyjnie. Skutek zapewniony". Niestety p. Strohmann podał na tekstach swój adres...

Trudno przewidzieć, czy władze pozwolą mu przyjmować klientów w więzieniu...

ŚWIAT PRACY W TROSCE O PRODUKCJĘ

Katowice. Wśród pomysłów racjonalizacyjnych i wynalazczych zgłoszonych przez pracowników Zjednoczenia Maszyn i Sprzętu Górniczego na specjalną uwagę zasługuje **maszyna do profilowania stalek** — zaprojektowana przez zespół fabryki sprzętu ratunkowego w Katowicach **Pawła Kopela** oraz wprowadzone przez mistrza fabryki lamp górniczych **Józefa Gerlicha** urządzenie do odlewania części palników.

Grono pracowników fabryki „Dehak", złożone z werkmistrza **Mila,** technika **Hiacenta** oraz ślusarzy **Soboty i Jacenta, wykonało zespół maszyn i przyrządów do produkcji spinaczy taśm transportowych,** ułatwiający w dużym stopniu produkcję. Kierownik ruchu piotrowickiej fabryki maszyn górniczych **Langiewicz** dokonał **przebudowy** napędu strugarek. Lista autorów wprowadzonych przez zjednoczenie ulepszeń zawiera ogółem 23 nazwiska **robotników i pracowników.**

—o—O—o—

Bydgoska fabryka części rowerowych „Fema" **w ciągu 5 miesięcy br. zaoszczędziła ponad 1 milion złotych.** Oszczędności te uzyskano głównie **dzięki pomysłowości i inicjatywie robotników fabryki.** M. in. ob. **Smola** wykonał **przyrząd do wmontowywania kulek rowerowych** skracający czas pracy o 80% i przynoszący **do 50%** oszczędności w zużyciu kulek rowerowych. których brak odczuwa się na rynku krajowym. Poważne sumy udało się również zaoszczędzić na gwintowaniu osiek do przekładni rowerowych na miejscu a nie w innej fabryce poza Bydgoszczą. Wzrasta również wydajność pracy załogi fabrycznej. **Plan produkcyjny wykonywany jest przeciętnie w 105%**

Młodzież górnicza w „Wyścigu pracy"

Katowice. W 3 etapie **„Młodzieżowego wyścigu pracy"** na terenie przemysłu węglowego w województwie śląsko — dąbrowskim **udział brało ponad 30 tys. młodych górników w 80 zakładach pracy.** Z liczby tej **20 tys.** młodzieży **przekroczyło normy produkcyjne ponad 100%.** Najlepsze wyniki uzyskała **brygada młodzieżowa na kopalni „Saturn" w Czeladzi** wyrabiając **normę od 125 — 269%.** W pracach dołowych wyróżnili się **Dworaczek Jerzy** osiągając **269% normy i Machniewski Henryk — 218%.**

Na drugie miejsce wysunęła się **kopalnia „Kościuszko** w Jaworznie. Młodzież osiągnęła tu normy w **wys. 221%.** Na kopalni tej pracuje również brygada młodzieżowa ze Zjednoczenia Wiertniczo — Górniczego, której przeciętna norma produkcyjna wynosi **300%.** Należy zaznaczyć, **że praca dołowa przy wierceniu szybu jest bardzo trudna i** wyczyn grupy młodzieżowej **zasługuje na specjalną uwagę.** W grupie tej wyróżnili się **Kapuścik Stanisław wyrabiając 335% normy i Wrona Wiktor 308%.** Dobre wyniki uzyskała również kopalnia **„Nowy Orzeł Biały"** w Bytomiu, gdzie kilkudziesięcioosobowa grupa młodzieży wykonała normy w **167 — 221%.** W Katowicach wyróżniła się młodzież z kopalni **„Wujek"** osiągając normy **od 130 — 200%** Na kopalni **„Ludwik"** w Zabrzu, gdzie grupa młodzieżowa wyrobiła przeciętną normę w **177%,** uzyskano wysokie indywidualne wyniki. **Katner Henryk i Balag Franciszek wyrobili tu 216% normy.**

Polskie wyroby optyczne zdobywają rynki zagraniczne

Polski przemysł optyczny dzięki odbudowie ośrodków produkcyjnych jest już obecnie w stanie w niektórych dziedzinach nie tylko zaspokoić potrzeby kraju, lecz również korzystnie produkować na eksport. Możliwości eksportowe mamy przede wszystkim w dziedzinie produkcji szkła optycznego i gotowej optyki, produkowanej głównie przez Państwową Wytwórnię Optyczną w Jeleniej Górze oraz przez Polskie Zakłady Optyczne w Warszawie.

Dotychczas większe zamówienia na szkło optyczne złożyły firmy szwajcarskie oraz Czechosłowacja, której zamówienie wynosi 30 ton szkła optycznego tj. 60 razy więcej niż wynosiła ilość szkła optycznego importowanego przed wojną do Polski, ponadto przedsiębiorstwa optyczne w Szwajcarii złożyły zamówienia na gotowe wyroby optyczne. Wszystkie wymienione transakcje znajdują się obecnie w stadium realizacji. O [illegible] i gotowej optyki ubiegają się i inne kraje jak Francja, Holandia Austria, kraje skandynawskie oraz kraje Południowej Ameryki.

20 mil. oszczędności w przemyśle papierniczym

Oszczędności przeprowadzone w Państwowym Przemyśle Papierniczym zamykają się w pierwszym kwartale rb. sumą **20 milj. zł.**

Największe oszczędności uzyskano w zakładach włocławskich **(3,6 milj. zł.)** i myszkowskich **(3,3 miliona zł.).**

Prasa czeska z uznaniem pisze o polskich robotnikach w Trzyńcu

Cieszyn Zachodni. „Nova Svoboda" z Morawskiej Ostrawy, podając wyniki osiągnięte przez zakłady hutnicze w Trzyńcu, które we wszystkich gałęziach produkcji przekraczają plan dwuletni, **z wielkim uznaniem wyraża się o polskich robotnikach w Trzyńcu,** stanowiących tu większość załogi.

Ś. p.

STANISŁAW JARKOW

b. profesor Wyższej Szkoły Dziennikarskiej, członek Zw. Zaw. Dzienn. R. P., ur. w r. 1882, zmarł w Warszawie 11 czerwca 1947 r.

W Zmarłym tracimy znakomitego znawcę historii prasy, wychowawcę całego pokolenia dziennikarzy, szlachetnego, nieprzeciętnej wartości człowieka.

Pamięć o [illegible] wśród nas na zawsze.

Zw. Zaw. Dziennikarzy R. P.
Oddział w Warszawie.

Dalszy ciąg przemówienia posła tow. Jędrychowskiego

Przemysł węglowy podstawą rozwoju planu gospodarczego

Jeżeli chodzi o rolę przemysłu w planie 3-letnim, to ogólna wartość brutto produkcji przemysłowej, państwowej spółdzielczej i prywatnej **ma wzrosnąć z 12,5 miliarda złotych przedwojennych w 1947 r. do 18,8 miliarda w roku 1949.** Referent podkreśla, że plan przewiduje najszybsze tempo wzrostu produkcji spółdzielczej. Ustawa o Planie Odbudowy Gospodarczej

daje pierwszeństwo w początkowych latach wzrostów i produkcji podstawowych artykułów powszechnego użytku.

Produkcja większości tych artykułów wzrośnie więcej niż trzykrotnie w porównaniu ze styczniem 1946 r. Są to przede wszystkim: przędza włókien łykowych, soda kaustyczna, sztuczny jedwab, skóry twarde, tkaniny bawełniane, papierosy i szereg innych.

Jeżeli chodzi o produkcję środków wytwórczych — to większość ma wskaźnik poniżej 300 (gaz ziemny, parowozy, ropa naftowa, wyroby walcowane, stal, gaz świetlny, węgiel kamienny itd.)

Wyjątkowo wysoki poziom wskaźnika osiągają: **gaz płynny i gazolina (639) jako podstawa rozwoju innych gałęzi przemysłu, wagony towarowe (1647) i klinkier budowlany** (3.822). Porównanie tych wskaźników świadczy, że zasadnicza idea planu t. zn. oddanie pierwszeństwa produkcji przedmiotów masowego użytku została konsekwentnie zrealizowana, co przyczyni się do podniesienia stopy życiowej ludności powyżej poziomu przedwojennego.

W porównaniu z planami innych państw, przewidziane tempo rozwoju naszej produkcji przemysłowej jest minimalnym tempem,

gwarantującym podniesienie stopy życiowej pracujących warstw ludności powyżej poziomu przedwojennego.

Co i ile produkować będziemy w 1949 r.?

Z poszczególnych gałęzi przemysłu, **przemysł węglowy — jako podstawa rozwoju całego planu i funkcjonowania całego przemysłu — musi jak najintensywniej rozwijać produkcję.**

Rok 1949 da produkcję — 77,5 miliona ton, czyli 203 proc. w stosunku do 1938 r. Z ilości tej 28,5 miliona ton wyprodukowanych zostanie na Ziemiach Odzyskanych.

Na odcinku **paliw płynnych — plan przewiduje wzrost wydobycia** ropy o 67,1 proc. w stosunku do roku 1946. Nie pokryje to w całości zapotrzebowania.

Na uwagę zasługuje fakt zapoczątkowania w 1949 r. produkcji benzyny syntetycznej.

Ostatnio opublikowane wyniki poszukiwań geologicznych pozwalają mieć nadzieję co do przyszłego wzrostu produkcji paliw płynnych.

Produkcja energii elektrycznej już dziś przekracza produkcję Polski przedwojennej. Produkcja ta będzie dalej wzrastać.

W dziedzinie wydobycia rud żelaznych osiągnęliśmy w roku 1946 **około połowę produkcji przedwojennej.** Plan przewiduje podwojenie tego wydobycia w roku 1949, co będzie się równało 97 proc. wydobycia przedwojennego.

W dziedzinie **hutnictwa żelaznego** mamy dysproporcje pomiędzy produkcją surówki żelaznej i stali surowej, a produkcją wyrobów walcowanych, **będącą rezultatem większego zniszczenia walcowni.**

W cynku i ołowiu nastąpi osiągnięcie produkcji przedwojennej, natomiast w **kadmie i blasze cynkowej** nastąpi przekroczenie produkcji przedwojennej o ponad 100 proc.

W **przemyśle metalowym** najsilniejszy wzrost, w porównaniu z okresem przedwojennym, wykazuje **produkcja wagonów towarowych, parowozów i motocykli, dalej obrabiarek do metali i drzewa oraz narzędzi rolniczych.**

Na uwagę zasługuje [illegible] w stosunku do roku 1946 wzrost produkcji wagonów osobowych — zapoczątkowanie w roku 1947 produkcji tramwajów i traktorów oraz zapoczątkowanie w r. 1948 produkcji samochodów ciężarowych.

W zakresie **przemysłu elektrotechnicznego** plan 3-letni przewiduje dwukrotne zwiększenie produkcji żarówek w porównaniu z okresem przedwojennym, oraz dwukrotne zwiększenie produkcji maszyn elektrycznych.

W zakresie **przemysłu chemicznego** plan przewiduje wzrost produkcji w stosunku do 1938 r. nawozów fosforowych o 159 proc., i azotowych o 139 proc., oraz sody kaustycznej o 167 proc i sody amoniakalnej o 130 proc.

W dziedzinie **przemysłu włókienniczego**, w roku 1949 produkcja materiałów bawełnianych ma osiągnąć stan przedwojenny, a tkanin wełnianych — przewyższyć o 50 proc. poziom przedwojenny. Tkaniny włókiennicze stanowią również artykuł eksportowy, wyrównujący koszty importu surowców.

Produkcja **przemysłu skórzanego** — ze względu na brak surowca — znajduje się na niskim poziomie w porównaniu z okresem przedwojennym.

W dziedzinie **produkcji papieru** już w 1947 r. osiągniemy prawie przedwojenny poziom produkcji. Produkcja ta będzie dalej powoli wzrastać.

Państwowy przemysł **materiałów budowlanych** podzielony jest obecnie pomiędzy resort Ministerstwa Przemysłu i Ministerstwa Odbudowy. Wartość produkcji materiałów budowlanych w zakresie Ministerstwa Przemysłu jest znacznie wyższa, niż w zakresie Ministerstwa Odbudowy. **W planie inwestycyjnym na rok 1947 przewidziano na przemysł materiałów budowlanych Ministerstwa Odbudowy, kredyt większy, niż na przemysł Min. Przemysłu.**

Wyłącznie w zarządzie Min. Przemysłu znajduje się produkcja cementu, klinkieru budowlanego, wapna, szkła taflowego, porcelany i fajansu. Niektóre z tych przemysłów, jak np. **porcelanowy i fajansowy,** mają charakter eksportowy.

Podobnie jak przemysł materiałów budowlanych również i przemysł drzewny podzielony jest pomiędzy Ministerstwo Przemysłu oraz Ministerstwo Leśnictwa. Występująca i tutaj dysproporcja nakładów inwestycyjnych wymaga zbadania ich racjonalności i produktywności.

Referent analizuje dalej cyfry dla **Przemysłu Poligraficznego i Filmowego.** Na rok 1949 przewiduje się produkcję **16 filmów długometrażowych, 240 krótkometrażowych i oświatowych, 15 filmów kukiełkowych i rysunkowych, 160 egzemplarzy kroniki filmowej i wydań specjalnych.**

W dziedzinie **przemysłu spożywczego** produkcja cukru przynosi wzrost spożycia krajowego z 12 kg na głowę w r. 1938 i 1947 do 22 kg w r. 1949. Poza tym osiągnie się wzrost eksportu w wysokości 100 tys. ton.

Zasługuje też na uwagę **prawie 4-krotny wzrost produkcji konserw mięsnych i rybnych** w r. 1949 w porównaniu do r. 1947. Wzrośnie produkcja margaryny, przetworów ziemniaczanych, oleju surowego, piwa.

W związku z szybkim tempem rozwoju rybołóstwa i periodycznymi kryzysami zbytu ryby, mówca stawia pod adresem CUP-u jako dezyderat sprawę zbadania, czy tempo odbudowy przetwórczego przemysłu rybnego, przewidziane w planie, nie jest zbyt słabe.

Monopole

Z produkcji **monopolowej** w 1949 r. produkcja soli ma osiągnąć 85 proc. poziomu przedwojennego, co pozwoli osiągnąć nadwyżkę na niewielki eksport.

Produkcja **spirytusu surowego** zwiększy się o 22 proc. w porównaniu z produkcją przedwojenną i odpowiednio zwiększy się produkcja wódek.

Produkcja Monopolu Tytoniowego wzrośnie w 1949 r. w porównaniu do 1938 r. w zakresie **papierosów o 84 proc.** Powierzchnia uprawy tytoniu wzrosła **już w 1946 r. prawie 3-krotnie** w porównaniu do powierzchni przedwojennej, a plan przewiduje jej dalszy wzrost.

Produkcja Monopolu Zapałczanego osiągnęła już w 1946 r. poziom **o 78 proc. wyższy,** niż w 1939 r. W 1949 r. osiągniemy prawie 3-krotnie **zwiększenie** krajowego spożycia zapałek. W wolnej Polsce nikt nie będzie musiał dzielić zapałek na czworo.

Proporcje rozwoju różnych gałęzi przemysłu ujęto właściwie i zgodnie z planem

Na **podstawie** powyższych cyfr referent stwierdza, że w zasadzie **poparcie rozwoju poszczególnych gałęzi przemysłu ujęte zostały właściwie i zgodnie z podstawowymi założeniami planu.**

Następnie referent polemizuje z wnioskami pos. Załęskiego, który proponował poważne obcięcie kredytów inwestycyjnych dla przemysłu. Pos. Załęski zaproponował obcięcie kredytów inwestycyjnych dla przemysłu o sumę równającą się 10 proc. całości planu inwestycyjnego, co oznaczało by redukcję kredytów inwestycyjnych dla przemysłu o 8.538 milionów zł., a więc o 26,5 proc. Jeżeli wyłączyć te gałęzie przemysłu o których pos. Załęski wypowiedział się przychylnie i [illegible] wynosi tylko 5.571 milionów zł. i jest niższa od proponowanej redukcji.

Wniosek pos. Załęskiego jest bezpodstawny, nierzeczowy i demonstracyjny — stwierdza pos. Jędrychowski. — **Zmniejszenie tempa rozwoju przemysłu uniemożliwiłoby podniesienie stopy życiowej ludności w 1949 r. powyżej poziomu przedwojennego. Ale być może, pos. Załęskiemu chodzi właśnie o uniemożliwienie tego podstawowego założenia planu.**

Odpowiadając na zarzuty, które dotyczyły zagadnienia, czy plan przewiduje [illegible] drogę, referent stwierdza, że one są oparte na argumentacji rachunkowej deficytowości poszczególnych gałęzi przemysłu. Deficyty są skutkiem ustalenia przez państwo cen sprzedażnych na poziomie niższym od poziomu kosztów własnych. **Referent wysuwa dezyderat, aby na 1948 i 1949 r. plan kosztów własnych w całym przemyśle państwowym, samorządowym i spółdzielczym.**

Dezyderat ten idzie po linii dotychczasowej polityki Ministerstwa Przemysłu i Handlu, które z inicjatywy ministra Minca i wiceministra Szyra podjęło wielką akcję oszczędnościową w przemyśle.

Pożądane jest, aby taka sama akcja została przeprowadzona w innych resortach zwłaszcza w monopolach i komunikacji.

Demagogia posłów z PSL

W odpowiedzi na argumenty wysuwane przez posłów z PSL — zwłaszcza przez posła Załęskiego — w sprawie wydajności pracy poseł Jędrychowski przytacza szereg cyfr ilustrujących znaczny wzrost wydajności pracy w planie 3-letnim.

„Charakterystycznym jest — dodaje poseł Jędrychowski — że troska o wydajność pracy u posła Załęskiego kojarzy się z tendencją do rozdrabniania przemysłu i niechęcią do jego modernizacji, chociaż wiadomo, że oba te czynniki są głównymi hamulcami wzrostu wydajności pracy. Słabą stroną naszego planu jest to, że z konieczności nie przewiduje on modernizacji przemysłu. Dziś dążyć musimy więc przede wszystkim do ilościowego wzrostu produkcji i pełnego wykorzystania aparatu produkcyjnego".

Zagadnienia komunikacyjne

Przechodząc do zagadnienia komunikacji, referent uznaje tempo przewozów za wystarczające. — Przed gospodarką narodową stoi bardzo poważne zadanie skrócenia długości przewozu. Przeładunek portów morskich ma wzróść z 12,7 miliona ton w 1947 r. do 26 milionów ton. Natomiast przewidziane w planie tempo wzrostu przeładunku węgla w portach jest słabe.

W związku z tym referent zgłasza rezolucję wzywającą rząd do przeprowadzenia w drodze dekretu odpowiedniej poprawki do planu inwestycyjnego na rok 1947, któraby wzięła pod uwagę konieczność dostosowania zdolności przeładunkowej portów w 1948 i 1949 r. do potrzeb wzmożonego eksportu węgla.

W dziedzinie łączności i poczty plan 3-letni przewiduje wzrost o przeszło 50 proc. przesyłek listowych, paczek i listów wartościowych, przesyłek, czasopism, przekazów pocztowych oraz wpłat i wypłat PKO.

Omawiając zagadnienie wymiany towarowej, referent stwierdza, że należało by opracować również plan rozwoju sieci handlowej. Referent proponuje **sporządzenie planu sieci handlowej i planu zbytu w przekroju podmiotowym, przedmiotowym i terytorialnym.** Plany te winny być przedstawione do zatwierdzenia Sejmowi na sesji jesiennej.

Inwestycje i spożycie

Jeżeli chodzi o inwestycje, to projekt Ustawy o Planie Odbudowy Gospodarczej **oznacza granicę inwestycji na około 20 proc. dochodu narodowego.** Cyfra ta nie jest wyższą aniżeli w planie innych krajów. W ostatnim czasie wysuwane były z różnych stron obawy, czy wykonanie planu inwestycyjnego w jego pełnym rozmiarze jest możliwe. Poseł Załęski twierdzi, że jedynym wyjściem są kredyty zewnętrzne dla których — jego zdaniem — nie ma u nas odpowiedniej „pogody", prawdopodobnie na wzór słonecznej Grecji czy Italii. Mnie się wydaje — mówi referent — że kredyty zagraniczne nie są tak dalece zależne od klimatu, jak to się posłowi Załęskiemu wydaje. Następnie referent omawia sprawę stosunku między inwestycją a spożyciem. Istnieje nie tylko **sztywne minimum spożycia ale i sztywna nieprzekraczalna in minus granica inwestycji, których nie można obniżyć bez szkody dla bieżącego dochodu narodowego.**

Zadaniem planu jest prawidłowo oznaczyć rozmiary inwestycji i spożycia, aby — bez naruszenia minimum spożycia — zabezpieczyć możliwie największe rozmiary bieżącego dochodu społecznego i największy jego wzrost na przyszłość. Uważamy — mówi pos. Jędrychowski — że autorzy planu na ogół zrealizowali to hasło ustalając rozmiary inwestycji na poziomie 20% dochodu.

Główne wytyczne planu inwestycyjnego na rok 1947 referent **uważa za słuszne. Słusznym jest** również podział kredytów inwestycyjnych między poszczególne działy gospodarki narodowej — Ogólna proporcja inwestycji w poszczególnych grupach na r. 1947 wypada zasadniczo na **korzyść rolnictwa, a mianowicie w inwestycjach tych przemysł uczestniczy kwotą 757 milionów zł.** przedwojennych, czyli 26,8 proc., rolnictwo kwotą 880 i pół miliona zł, czyli 31,3 proc., a usługi i wszystkie inne działy kwotą 1.171 milionów zł, czyli 41,6 proc.

W zakresie konsumcji artykułów żywnościowych plan przewiduje **przesunięcia idące w kierunku polepszenia struktury spożycia zgodnie z zasadą podniesienia stopy życiowej.**

Jeśli chodzi o spożycie artykułów przemysłowych, to plan przewiduje osiągnięcie lub przekroczenie przedwojennego spożycia w 1947 r. w tkaninach wełnianych i jedwabnych, w papierze węglu opałowym, zapałkach, papierosach, środkach do prania i soli; w roku 1948 w tkaninach bawełnianych, lnianych, w wyrobach dzianych i w skórze miękkiej, w 1949 roku w mydle.

Wykonanie planu spożycia zależy od zrealizowania planu produkcji a tym samym od dokonania nakładów inwestycyjnych w tym zakresie. Redukcja planu inwestycyjnego odbiłaby się w sposób ujemny na planie spożycia.

Mówca stwierdza, że przedwczesne zlikwidowanie systemu reglamentowanej aprowizacji jak tego żąda PSL byłoby sprzeczne **z interesami mas pracujących.** — System racjonowania będzie ulegał stopniowej likwidacji w miarę **normalizacji stosunków ekonomicznych.**

Zdrowie—opieka społeczna — oświata — nauka

Referent przechodzi z kolei do omówienia planowych wydatków **na cele zdrowia i opieki społecznej oraz oświaty i nauki.** Cyfry odnoszące się do tych działów świadczą jak wielką wagę państwo nasze przywiązuje do człowieka i jego potrzeb. **Plan przewiduje duże tempo rozwoju instytucji opieki społecznej, szczególnie w dziedzinie opieki nad dziećmi. Polepszy się znacznie również opieka lekarska, a zwłaszcza opieka nad inwalidami.**

W dziedzinie szkolnictwa powszechnego przewiduje się wzrost ilości szkół oraz liczby nauczycieli i uczniów. Liczba uczniów wzrośnie również w szkolnictwie średnim.

W dziedzinie szkolnictwa wyższego — przy stabilizacji i ilości szkół — przewiduje się wzrost ilości katedr oraz liczby profesorów docentów oraz studentów. Ponadto wzrośnie liczba szkół wyższych nieakademickich oraz ilość bibliotek i książek.

Mamy dostatecznie duże rezerwy siły roboczej na wsi

Po omówieniu gospodarki materiałowej, która obejmuje deficytowe surowce, półfabrykaty, materiały produkcji i ważniejsze artykuły powszechnego spożycia, sprawozdawca przechodzi do spraw zatrudnienia.

Jesteśmy w sytuacji o tyle łatwiejszej, że mamy jeszcze dostatecznie duże rezerwy siły roboczej w mieście a zwłaszcza na wsi. **W wyniku wzrostu produkcji nastąpi pełne wykorzystanie sił roboczych poza rolnictwem.** Mówca polemizuje z twierdzeniem posła Załęskiego, który sugeruje, że w okresie planu nie będzie żadnego odpływu ze wsi do miasta. Plan 3-letni przewiduje spadek zatrudnienia w rolnictwie **i wzrost zatrudnienia poza rolnictwem.** Poseł Załęski twierdził również, że jest rzeczą niewykonalną zrobienie z sił zbędnych w rolnictwie wykwalifikowanych pracowników przemysłowych. **Wbrew temu twierdzeniu problem ten zaliczyć należy do problemów rozwiązalnych.** Nasza emigracja zarobkowa jest tego dowodem. Prace nad werbunkiem do przemysłu są już prowadzone.

Przewidywany jest wzrost ilości szkół i kursów przemysłowych, rzemieślniczych szkół i kursów przemysłowych i rzemieślniczych szkół i kursów rolniczych, handlowych, administracyjnych, spółdzielczych i gospodarczych.

W dalszym ciągu mówca polemizuje z twierdzeniem posła Załęskiego, że grozi nam bezrobocie i stwierdza że widmo bezrobocia mogłaby wywołać tylko realizacja rad posła Załęskiego, zmierzających do zmniejszenia programu inwestycyj przemysłowych i tempa produkcji przemysłowej.

Obrót towarów z zagranicą

Poseł Jędrychowski omówił następnie sprawy obrotu towarowego z zagranicą. Cyfry w tym zakresie nie budzą wątpliwości. Wywóz ma wynosić 338 milionów dolarów, przywóz — 729 milionów dolarów, bierne saldo wynieść ma 391 milionów dolarów. **Bierne saldo bilansu handlowego powinno być pokryte nadwyżką bilansu płatniczego.**

Realizacja planu importowego wymaga uwielokrotnienia wysiłku w tej dziedzinie, a przede wszystkim rozbudowy aparatu handlowego zagranicznego.

W tej dziedzinie mówca polemizuje z posłem Załęskim, który jednocześnie chce zmniejszyć eksport i zwiększyć import.

Finanse

Przechodząc do zagadnień gospodarki finansowej mówca podkreśla, że

osiągnięta równowaga budżetu państwowego, stanowi jedna z gwarancji pomyślnego wykonania planu odbudowy gospodarczej.

Sporządzenie państwowego planu finansowego obejmującego całokształt finansów sektora publicznego, będzie dalszym krokiem na drodze wzmocnienia naszej gospodarki planowej od strony finansów.

Dwa warunki od których zależy podniesienie stopy życiowej mas pracujących

Na to aby mogło być **spełnione** podstawowe zadanie planu podniesienia stopy życiowej **mas** pracujących, potrzebne są dwa warunki:

1) **wzrost dochodu narodowego,**
2) **właściwy i sprawiedliwy podział tego dochodu.**

Plan przewiduje w 1949 roku wzrost dochodu narodowego o ok. 13 proc. powyżej poziomu z 1938 roku. Właściwy podział dochodu narodowego zapewnić może właściwa polityka cen i płac. **Rzeczywista poprawa stopy życiowej mas pracujących będzie zależała od wyników walki o uzdrowienie i uporządkowanie stosunków w handlu i usprawnienia systemu podatkowego.**

Plan i spółdzielczość

W zakresie gospodarki spółdzielczej ustawa o planie odbudowy gospodarczej mówi, że działalność gospodarki spółdzielczej rozwija się na podstawie własnego jej planu, sporządzonego i wykonywanego w ramach przepisów ustawy.

Poseł Jędrychowski jest zdania, że spółdzielczość została potraktowana w ustawie jedynie formalnie bez wchodzenia w merytoryczną stronę gospodarki spółdzielczej. **Byłoby celowe silniejsze powiązanie spółdzielczości z państwem w planie odbudowy gospodarczej.** Mówca proponuje odpowiednią poprawkę.

Sektor prywatny

Stosunek planu do gospodarki prywatnej polega na ustaleniu ogólnych norm stanowiących ramy do tej gospodarki i na zabiegach interwencyjnych, mających na celu poparcie prywatnej działalności gospodarczej w tych dziedzinach, w których dać ona może największą korzyść dla całości gospodarki narodowej. Byłoby pożądane, aby w miarę rozwoju gospodarki planowej ulegały kształtowaniu i rozwijaniu coraz to nowe formy powiązań gospodarki prywatnej z gospodarką planową.

W zakończeniu, mówca wnosi o uchwalenie ustawy o Planie Odbudowy Gospodarczej wraz ze zgłoszonymi poprawkami.

Po dyskusji przewodniczący poseł Cieślak (SL) zarządził głosowanie nad projektem ustawy wraz z poprawkami. **Projekt ustawy wraz z szeregiem poprawek został przez komisję przyjęty jednomyślnie.**

Ruch zawodowy w walce z drożyzną i spekulacją

PRZEZ OBNIŻKĘ CEN i OSZCZĘDNOŚĆ DO PODWYŻKI REALNYCH PŁAC

Kierownik Wydziału Ekonomicznego KCZZ, **tow. Kofman** udzielił przedstawicielowi SAP wywiadu na temat walki związków zawodowych ze spekulacją i drożyzną.

— Jakie kroki poczyniła KCZZ w związku z uchwałami plenum, odnośnie walki ze spekulacją i drożyzną?

— Wydaliśmy już okólnik w sprawie tworzenia Komitetów Walki z Drożyzną na fabrykach i przy oddziałach związków zawodowych oraz w sprawie terenowych Komitetów Walki z Drożyzną które będą współdziałały z Komisjami Cennikowymi, Komisjami Notowań i Komisjami Kontroli Społecznej.

Przy Okr. Komisjach ZZ, przy naszych szkołach związkowych, powstają wszędzie specjalne kursy dla szkolenia kontrolerów społecznych. **Szkolenie to obejmie** wkrótce cały ruch zawodowy w Polsce.

— Czy ruch zawodowy na terenie całego kraju podjął już walkę z drożyzną?

— Mimo, że do tej pory nie zostały jeszcze utworzone Komisje Cennikowe, **związki zawodowe samorzutnie, w porozumieniu z władzami, organizują kontrolę,** która polega na sprawdzaniu, czy ceny są ujawnione, czy kupcy **nie gromadzą** zbyt wiele towaru oraz czy ceny nie są zbytnio wygórowane, a marża zarobkowa nie przekroczona.

W dużych ośrodkach przemysłowych, jak np. **w Łodzi, w Bydgoszczy i w Zagłębiu Śl.-Dąbr.** odbyło się szereg wspólnych narad aktywistów związkowych z partiami politycznymi, na których omawiano sprawę komitetów fabrycznych, komitetów terenowych oraz wytypowano przedstawicieli do Komisji Cennikowych, Notowań i do Komisji Kontroli Społecznej. Przy wyborze tych delegatów zwracamy przede wszystkim uwagę na **dobór ludzi uczciwych, dobrych fachowców i społecznie uświadomionych działaczy związkowych.**

— Czy wobec tego, że od listopada ub. roku znacznie spadły realne płace robotników i pracowników umysłowych — przewidziana jest w najbliższym czasie podwyżka płac i w jakim stopniu?

— PODWYŻKA REALNYCH PŁAC DLA ŚWIATA PRACY REALIZUJE SIĘ PRZEDE WSZYSTKIM PRZEZ WALKĘ O OBNIŻKĘ CEN I PRZEZ DĄŻENIE DO BARDZIEJ SPRAWIEDLIWEGO DOCHODU SPOŁECZNEGO.

Równocześnie już obecnie — tam, gdzie jest to możliwe — odbywają się wyrównania w płacach i tworzy się takie systemy premiowania, które pozwolą na zwiększenie wydajności pracy przy jednoczesnym wzroście zarobków. Na przykład **nastąpiła już zmiana premiowania u kolejarzy, pocztowców i w niektórych gałęziach przemysłu.** Niemal we wszystkich gałęziach przemysłu zwiększono dodatek rodzinny do 200 zł.

Jeśli chodzi o dalszą możliwość podwyżek płac gotówkowych, stanie się ona realna z chwilą uzyskania przez przemysł państwowy i budżet planowanych oszczędności. Jednak podwyżki płac będą przeprowadzane na gruncie utrzymania rentowności przedsiębiorstw.

OTWARCIE portu USTKA dla towarowej żeglugi pełnomorskiej

W związku z przewidzianym otwarciem portu Ustka dla żeglugi pełnomorskiej, jako węglowego punktu przeładunkowego, dokonano lustracji stanu portu i torów wodnych w otwartym morzu na dojściu do portu oraz opracowano plan robót zabezpieczających na tym odcinku wybrzeża żeglugę pełnomorską. Dwie ekipy służby hydrograficznej [illegible] bezpieczne tory wodne oraz przeprowadzają pracę w porcie i na redzie portu. Pomimo wielu trudności prace postępują szybko naprzód.

18

Sygnały

TYGODNIOWY DODATEK LITERACKI TRYBUNY ROBOTNICZEJ

Inżynier Saba

Sztuka w III aktach Juliusza Wirskiego. Sceny z aktu drugiego

ANNA, STOR, potem PRĘDSKI

Stor: (Do Anny) To ja pójdę do magazynu wydawać surowiec.

Anna: Może zrobić próbną?

Stor: Po co? Przecież laboratoryjna z tego samego magazynu.

(Idzie ku wyjściu)

Anna: Ja bym poddawała za każdym razem analizie.

Stor: Nie warto.

(Wyszedł)

Anna: (Pochylona nad przyrządem, odrywa się tylko, aby notować. Jest przez chwilę sama. Zamyśla się. Wchodzi Prędski).

Prędski: Przepraszam panią, gdzie dyrektor?

Anna: Z komisją.

Prędski: Miałem wypadek na piątej hali... Trzeba wzmacniać mur...

Anna: Wiem.

Prędski: Chciałem się wytłumaczyć.

Anna: Cóż to pomoże. Nie trzeba. Człowiek nie powinien się upokarzać.

(Podchodzi do niego)

Panie inżynierze, trzeba nas zrozumieć, zmienić w sobie, to, co panu przeszkadza pracować z nami.

Prędski: (Patrząc na nią z żalem i bólem) Cóż to pomoże? Ja pani nigdy nie zdobędę.

Anna: W panu szarpie się pierwotny człowiek „prywata".

Prędski: Kocham panią!

(z rozpaczą)

Pod czaszką czuję lodowate zimno, kiedy myślę, kiedy czuję i wiem, że świat się może zawalić, że ja go mogę odbudować a pani zawsze będzie jego, jego, jego... Anno, ulituj się! Nie nade mną, nad sobą... On ciebie nie kocha, on nie kocha nikogo.

(Z nienawiścią)

On kocha te warsztaty, bloki, fenol, szaleństwo społeczne nie panią!

(Rzuca się jej do rąk)

Anno, Anno... ty nie wiesz, nie jest we mnie miłości. Jak ja potrafię kochać. Anno!

Anna: (Ze smutkiem) Przecież nie o to chodzi, że on mnie nie kocha.

(Pogodnie)

Chodzi o to, że on kocha swoje społeczne szaleństwo.

Prędski: Tę fabrykę dziś, tę jutro inną. A pojutrze znowu inną.

(Z rozpaczą i nienawiścią)

A ja przysięgam pani, że ta fabryka nigdy nie ruszy z produkcją inżyniera Saby. Nigdy!

Anna: (Z przerażeniem) To straszne, co pan powiedział. To okropne!

(Z wysiłkiem) Nie dlatego, żeby to miało być prawda, ale dlatego, że pan sobie życzy tej prawdy. Niech pan wyjdzie natychmiast!

Prędski: (Walczy ze sobą i wychodzi).

Anna, Kabon, Stor, Saba, Bogoliubow, Sączek, Barylski)

Saba: (Do członków komisji)

Panowie pozwolą, to nasz zespół chemików, a moich najlepszych współpracowników. Jesteśmy w hali prób technicznych. Jest to jakby fabryka na małą skalę, gdzie panowie mogą studiować zasady przyszłej produkcji.

(Asystenci witają się kolejno z uczonymi)

Sączek: Te warniki, to źródło przędzy?

Saba: Tak. Niestety na razie nieczynne.

Prof.: (który obchodził warniki i krosna)

Barylski: Nie bardzo się orientuję, skąd idzie osnowa... A nić poprzeczna?

Saba: Z bocznych warników, górą do czółen. To by trzeba zobaczyć w ruchu.

Bogol: Interesujące. Ale nie o to chodzi. Wy — pan Saba macie trudności z samym surowcem.

Saba: Tak. Próby laboratoryjne są z reguły udane. Oto rezultat. (Pokazuje próbkę, którą trzej uczeni oglądają z dużym zaciekawieniem).

Ale próby techniczne zawodzą. Działaliśmy na fenol aldohydem z trzeciej podgrupy, obecnie mamy zamiar wypróbować kwas roślinnego pochodzenia, zbliżony do aldohydów o nieco innej strukturze. To zresztą nie tylko moja zasługa.

Bogol: A czyja?

Saba: Koleżanki Wrońskiej.

Anna: I Birdy!

Sączek: (Usiłuje sobie przypomnieć nazwisko) Birda... Birda... To jakiś młody badacz... nieznany...

Anna: Birda jest pomocnikiem laboratoryjnym. Ściśle mówiąc myje szkło.

Bogol: (Z ożywieniem). A to naprawdę interesujące! Samouk?

Anna: Raczej wielki wścibski. Ale ogromnie się przejmuje naszymi pracami.

Bogol: I wam pomógł znaleźć ten nowy reaktyw? Ciekawe... Można zobaczyć wzór...

Anna: (Podaje notatki). Proszę profesorze.

Bogol: (Odczytuje pod nosem formułkę). No tak. Mój stary znajomy. Myśmy go w czasie wojny używali do produkcji niektórych materiałów wybuchowych. Ślicznie wydziela nitroglicerynę i pochodne. To swojego rodzaju panaceum na wszystko. (Pauza). No, i jak on się zachowuje?

Saba: W laboratorium wspaniale! Poprawiliśmy wytrzymałość na rwanie o 75 proc. Za chwilę przekonamy się, co wart przy próbie technicznej.

Bogol: Dam wam jedną radę. Bardzo ostrożnie podgrzewać. Nie znosi gwałtownej temperatury. Myśmy do 60 stopni grzali bardzo długo, około trzech godzin. Dopiero od 60 stopni dawaliśmy mocną temperaturę.

Saba: (Zaciekawiony) żywo. Czyżby? (Pauza). Ale wy mieliście inne cele?

Bogol: No tak... On działa w każdej temperaturze z pewnymi odchyleniami. Na przykład przy 40 stopniach absorbuje CO_2, a wydziela białko. Czyste białko. To też może być nam potrzebne.

Saba: (Do Anny i asystentów). Nad tym się warto zastanowić. Nasze włókno otrzymane z dużej technicznej jest łamliwe.

Anna: Ja od początku podejrzewałam, że samo odkrycie odczynnika nie wystarcza i że należy wszechstronnie zbadać jego zachowanie się w rozmaitych ciepłotach.

Bogol: (Ogląda próbówkę pod światło). Tak, tak... bardzo kapryśny. Nieobliczalne możliwości. Tylko ta rdzawa barwa...

(Uczeni skupiają się obok Bogoliubowa). Myśmy odciągali chlorofile i otrzymywaliśmy klarowną czerwień.

Saba: Ostatnio prowadziłem badania w podręcznym laboratorium i otrzymałem z benzolu podobny odczynnik. Ale śladów białka nie było.

Bogol: Bo go w benzolu i być nie może, kochanieńki. Myśmy polimeryzowali dwutlenek węgla i H_2O w ten sposób, żeśmy otrzymali celulozę. Potem, pod wpływem światła słonecznego udało nam się wydobyć z tych składników ślady cukru. Ale cukier, to było tylko stadium przejściowe do wydzielania skrobii, czyli podstawy do włókna. Powtarzaliśmy proces żywej rośliny; każda roślina pochłania CO_2 i zamienia go na cukier i skrobię. (zamyśla się) Wyście poszli dalej. To jest genialny pomysł. Z fenolu najtańszego produktu węgla i tego reaktywu stworzyć elastyczne, trwałe włókno... To się powinno udać.

Saba: (głęboko przejęty). Sądzi pan profesorze?

Bogol: Jestem tego pewny. To jest tylko sprawa temperatury i odpowiednich proporcji.

Barylski: (Do Bogol.) Więc profesor nie widzi nic utopijnego w poszukiwaniach prof. Saby?

Bogol: (Mocno). To nie poszukiwania problemu, ale najbardziej realna droga do produkcji nie tylko najtańszej tkaniny ale i najlepszej sztucznej.

Bogol: (Do Saby). Źle, że się dyrektor zobowiązał do terminu. To zawsze utrudnia wyniki. Wprowadzą do pracy nerwowość. Poza tym za mało tu was. My te rzeczy robimy w większych zespołach.

Saba: (Z szacunkiem). To są najlepsi znawcy chemii węgla, jakimi rozporządzamy. Poza tym jesteśmy biedni po wojnie w uczonych... Wreszcie, musimy uaktywnić nasz bilans płatniczy. Inaczej... zdławią nas...

Bogol: (Spojrzał długo i uważnie). Aj, aj, aj! To wy tu i socjolodzy i ekonomiści. No da! Teraz rozumiem, dlaczego przez tyle wieków nie dali się. Wy jesteście naród do życia! Ot co! A co do próby to jestem jej bardzo ciekaw. Można będzie?

Saba: (Uprzejmie) Być obecnym, ależ proszę!

Sączek: Wobec tego komisja może złożyć raport pozytywny.

(do Barylskiego)

Jak kolega sądzi?

Barylski: (Sucho) Te rzeczy obfitują w niespodzianki.

Specjalnie — reakcje organiczne... Zaczekamy na próbę. Przytem mam pewną sprawę do załatwienia. (Patrzy na Sabę i asystentów).

Ci sami. Pomocnik kotłowego oraz robotnicy.

Pomocn.: (Do Saby) Panie dyrektorze nowy odczynnik gotowy. Czy mamy ładować warniki?

Saba: (Opanowuje gwałtowne wzruszenie) Proszę. (Robotnicy napełniają warniki kuliste fenolem ze zbiornika i dodają powoli odczynnika. W tym czasie trwa akcja)

Sączek: O ile pamiętam prof. Bogoliubow doradza powolne podgrzewanie. Mamy więc około 3-ch godzin. Czy można w tym czasie zwiedzić zakłady?

Saba: Bardzo proszę. Ale ponieważ jest to resort inżyniera Prędskiego, więc on panów obsłuży.

Anna: Prędski jest zajęty na 5-ej hali.

Saba: (Roztargniony) Coś pilnego?

Anna: (Odprowadza Sabę na stronę i szeptem tłumaczy. Saba wysłuchał, machnął ręką. Anna głośno) Może pan Stor?

Stor: Pani wybaczy. Ja nie mogę. Odczynnik to moja dziedzina i obowiązek.

(Z kurtuazją)

Chociaż tym razem główna zasługa koleżanki.

Saba: (Spokojnie choć widać, że z trudem opanowuje podniecenie)

Kadoń, a może wy...

Kadoń: (Kwaśno) Moja rola włókniarza na razie skończona. Jeżeli dyrektor sobie życzy?

Saba: (Do członków komisji). Kolega Kadoń pokaże panom zakłady.

Kadoń — idzie wskazując grzecznie drogę i razem z komisją wychodzi.

Anna — Saba — Stor.

Anna: (Do Saby) Jak ci się podoba Bogoliubow.

Saba; (Z entuzjazmem) Tęga głowa.

(Rozmyśla) Przy 40 stopniach nasz nowy odczynnik absorbuje CO_2 a wydziela białko.

(Chodzi po hali) Białko...

(Chodzi nerwowo) Jabym ten ślad chlorofili zostawił... Ale białko? Może włókno było suche, łamliwe.

(Staje przed Anną i Storem) Co koledzy sądzą?

Stor: (Trze w zamyśleniu czoło). Ja sądzę żeby zacząć próbę produkcji najpierw przy 40 stopniach.

Anna: (Powoli z namysłem) Podgrzewanie można bardzo zwolnić... Nasz nowy reaktyw posiada jeszcze tę zaletę, że jest wysoce alkaliczny, czyli że mamy jednocześnie katalizator.

Saba: Tak... tak... Do pomocnika kotłowego) Prędko będziecie gotowi?

Pomoc.: Już kończymy ładowanie, dyrektorze.

Saba: Zostanę... (Do Anny) I ty zostań.

(Do Stora) Jak kolega myśli... Łączymy na jedynkę?

Stor: Tak.

Saba: (Do pomocnika kotłowego) Prąd na jedynkę. Myślę... myślę, że około dwóch godzin? (Ogląda się na obecnych zdenerwowawny).

Anna: Może za krótko. Zresztą pomyślimy.

Saba: Będę sam pilnował ciśnienia i temperatury. Do jednego z robotników, który skończył ładowanie i odpoczywa).

Jesteście wolni?

Robotnik: Tak.

Saba :Bądźcie tak dobrzy, przyślijcie nam tutaj obiad. (Do Anny) Zjemy razem? Jesteś bez obiadu.

Anna: (Z uśmiechem szczęścia) Choćby w kotłowni. (Z robioną enfazą). Pan dyrektor Saba raczył...

Saba: (Od razu zirytowany) A daj mi spokój. Akurat zapomniałem zapomnieć.

(Do pomocnika kotłowego)

Gotowe?

Pomocn.: Gotowe!

Saba: (Podniósł rękę, nie może przez chwilę wydobyć głosu, wreszcie głuchym, ochrypłym z emocji głosem) Włączyć prąd...

Pomocn.: (Podchodzi do tablicy rozdzielczej) Włączony.

Kurtyna. — Koniec pierwszej odsłony.

TADEUSZ SOKÓŁ

Poległemu

Bolesławowi Papiemu
partyzantowi
w czwartą rocznicę śmierci.

Jawnogrzesznica brzegów Kamiennej —
wierzba w jasnozielonej krepie liści
nad grobem twym przyjacielu stanęła,
pochyliła głowę i modli się cicho —
partyzancka Maria Magdalena.

Srebrna pani w czarnym welonie żałoby
w białe i czerwone kwiaty zdobi o tobie pamięć;
klęknąłem przed tobą, przy twym grobie,
matka twoja dłoń smukłą kładła mi na ramię.

Pamiętam, przed laty, w podobny jak dziś wieczór,
rozwianą słoneczność włosów zbierając sponad oczu,
pytałeś piramidy, czy mają takie trumny,
w których by można pochować wolność narodu i dumę?
A oto w seriach naganów zamach przez pierś się przetłoczył,
upadłeś, aby zrozumieć wieczność tę, którąś przeczuł.

Zamierające oczy wpatrzyłeś w szarość domów,
jak gdyby kwitnęły majem w białoczerwonych sztandarach,
palcami śród bruku ulicy ziemię orałeś jak broną,
a z ust rozwartych do krzyku sączył się wolno amarant.

Przedwczoraj nasze gimnazjum szło wolność defilując,
głucho stąpały nogi i werbel marszem warczał;
widziałem, w miejscu gdzie padłeś, salutujący duch
bandażem białych kwiatów rany zasłaniał jak tarczą.

Szaroubrani

WSTĘP POPULARNY

Dzieci i wróble, wróble i wiatr,
świergot zabawy;
słońce i wiatr, dzieci i wiatr
falistość wiosennych traw.
Szaroubrani spieszą z pracy
Szaroubrani się cieszą,
Szaroubrani zmorzeni pracą
kochają dzieci i wiatr.

ŻYCIE SZAROUBRANYCH

(występuje: przyszłość i droga)

Przyszłość

Pęd maszyn, świst prądu,
dymy wtłamszone w kominy,
gmach szklany, rakiety,
człowiek nowy i inny
Kielnia, młot, limuzyny
twarze uśmiechem pełne:
kura na obiad, kura na kolację...
Więc w socjalizm poprzez demokrację!

Droga

Tymczasem brudne sutereny,
głód chorobliwy oczu:
umarłe milczą jeszcze maszyny
nie wszyscy wspólnie kroczą.
Czarny chleb
wargi spiekł
walka rozdziera piersi,
bo trzeba walczyć,
a gdy przyjdzie paść...
no to padniemy pierwsi.

Apostrofa od siebie do siebie.

Czarne noce,
białe dnie,
tyle mocy
trzeba mieć,
tyle siły, tyle krwi
by przetwarzać nowe dni,
ażeby łamać ciemnogrody,
o naród walczyć wprost z narodem:
tyle wiary, aby żyć,
a gdy trzeba bić — to bić.

HYMN SZAROUBRANYCH

Kochamy dzieci, słońce i wiatr
Szaroubrani przechodnie:
dzieciom radosnym,
dzieciom szczęśliwym
chcemy budować świat.
Jest w naszych sercach więcej miłości
niż ją pomieści ziemia:
kochamy dzieci, kochamy dzieci
słońce i trawy i wiatr.

TADEUSZ SOKÓŁ

Zbliżają się żniwa...

Trzeba zawczasu myśleć o chlebie

W udzielonym ostatnio wywiadzie minister aprowizacji Ladwa wiele stwierdził, że chleba do nowych zbiorów wystarczy. Podkreślił przy tym, że zaopatrywanie ludności pracującej w chleb uzależnione jest w znacznym stopniu od regularnego i sprawnego funkcjonowania systemu zaopatrzenia reglamentowanego, który w naszych warunkach spełnia rolę racjonalnie pomyślanego systemu interwencyjnego. W wypadku, gdy z jakichkolwiek przyczyn następuje ograniczenie czy też opóźnienie w rozdawnictwie chleba kartkowego, następuje natychmiast zwyżka cen wolnorynkowych na chleb. Innymi słowy chleb kartkowy jest w znacznym stopniu regulatorem cen chleba wolnorynkowego. Rozdawnictwo chleba kartkowego chroni ludność pracującą przed zakusami paskarzy na kieszenie robotników i pracowników.

Wszelkiego rodzaju niedokładności w rozdawnictwie chleba kartkowego następują przeważnie ze względu na zawodne funkcjonowanie spółdzielni dołowych placówek skupu zboża. Nawet w okresie tegorocznego przednówka gdy ceny na chleb na skutek machinacji spekulantów zaczęły gwałtownie skakać — okazało się że zboże na wsi jest. Gdy z tego powodu opinia publiczna podjęła zdecydowaną kontrakcję okazało się, że spółdzielnia „Społem", a właściwie wydział zbożowo-młynarski „Społem" zdołał na przestrzeni ostatnich dwóch i pół tygodnia zakupić we wsi 30 tysięcy ton zboża. Nacisk opinii publicznej spowodował więc, że aparat spółdzielczy „Społem" przystąpił do akcji skupu zboża — niestety — w okresie najmniej ku temu odpowiednim. Gdyby „Społem" skup zboża przeprowadziło we właściwym czasie nie mielibyśmy tego zjawiska, jakie ostatnio umożliwiło elementom spekulacyjnym ponowny atak na kieszenie konsumentów chleba. Jednocześnie okazało się, że „Społem" magazynuje zboże w sposób niewłaściwy. W magazynach i młynach „Społem" znajduje się w chwili obecnej 44 tys. ton zboża, które według raportu „Społem" nie powinno znajdować się tam, gdzie go wykryła kontrola państwowa, bądź też w znacznie zmniejszonej ilości.

Te dwa przykłady dowodzą, że o chlebie trzeba myśleć zawczasu Nasza partia stoi i stała na stanowisku, że spółdzielczy aparat dołowy musi zajmując się racjonalną wymianą towarową między wsią a miastem przede wszystkim być nastawiony na skup zboża i ziemiopłodów.

Za kilka tygodni rozpoczną się żniwa, w niedługim czasie młyny rozpoczną przemiał nowego zboża Już dziś aparat spółdzielczy i państwowy aparat skupu zboża muszą przygotować się do tej akcji. Należy usprawnić działalność spółdzielni dołowych, rozbudować opiekę nad gminnymi spółdzielniami chłopskimi, dostarczając im kredytów na skup zboża. Należy również usprawnić magazynowanie zboża.

Wydane w tym celu zarządzenie Ministerstwa Aprowizacji o powołaniu do życia społecznych komisji kwalifikacyjnych, których zadaniem będzie kontrolowanie magazynów państwowych, powino objąć również odcinek spółdzielczy. Rozszerzenie działalności Funduszu Aprowizacyjnego, który uzyskał uprawnienia do bezpośredniego dokonywania zakupów zboża tam, gdzie nie sięga sieć spółdzielcza, musi być powiązane z usprawnieniem działalności tejże sieci spółdzielczej. Gdy zawczasu pomyślimy o chlebie na rok przyszły — chleba napewno na przednówku w r. 1948 nie zabraknie. Nie powtórzą się również zjawiska, jakie ostatnio zaniepokoiły ludność pracującą a ucieszyły paskarzy.

(ch)

Z prelegentem partyjnym w terenie

12 b.m. zgodnie z planem pracy członkowie koła prelegentów przy Wojewódzkim Komitecie PPR w Katowicach znów wyjechali w teren do szeregu miejskich i powiatowych organizacyj partyjnych, aby tam na specjalnie zwołanych zebraniach powiatowych i miejskich kół prelegentów wygłosić referat lektoratu Komitetu Centralnego naszej partii w Warszawie.

Wybraliśmy się z tow. Jampelem do Zawiercia, gdzie zebrało się powiatowe i miejskie koła prelegentów, aby wysłuchać jego referatu. Tytuł — **„Rola i zadania związków zawodowych w Polsce Ludowej".**

Sala świetlicy Powiatowego Komitetu naszej partii w Zawierciu wypełnia się członkami koła. Przybyło również wielu **aktywistów partyjnych, pragnących usłyszeć referat m. in. wielu tow. nauczycieli — peperowców, członków nauczycielskiego koła partyjnego.**

Zebranie rozpoczęło się krótkimi sprawozdaniami prelegentów.

Sprawozdania te wykazały, że **praca ich ciągle jeszcze nie nabrała potrzebnego rozmachu i systematyki.**

Wielu z prelegentów **nie mogło dotychczas wykazać się nawet jednym referatem wygłoszonym na zebraniu powierzonego im koła, partyjnego.** Nieliczni tylko zdołali na czas zapoznać się z treścią referatu, zawartą w przygotowanym konspekcie i wygłosić go na kole.

Te fakty świadczą o kole prelegentów przy zawierciańskiej organizacji partyjnej niezbyt pochlebnie. Koło to nie zorganizowało jeszcze systematycznej pracy. Widocznie nie wszyscy prelegenci tego Koła zdają sobie sprawę z doniosłości pracy prelegenta i z odpowiedzialności za tę pracę przed organizacją partyjną. Wskazał na te braki tow. **Jampel** po wysłuchaniu sprawozdań prelegentów. Rzucił on ponadto szereg cennych uwag i wskazówek co do samego sposobu opracowywania refer. dla wygłoszenia go przed najszerszymi masami partyjnymi.

Następnie **tow. Jampel** rozpoczął prelekcję o roli związków zawodowych.

Po prelekcji tow. Jampela rozwinęła się **żywa dyskusja.** Towarzysze prosili o wyjaśnienie im wielu kwestii, wielu pytań robotniczych.

Dlaczego n. p. strajk w chwili obecnej jest niewłaściwą formą walki klasy robotniczej o poprawę warunków materialnych?

Prelegent wyczerpująco naświetlił to zagadnienie. Wskazuje on, że klasa robotnicza reprezentowana w rządzie przez obie partie robotnicze zjednoczona w potężnych związkach zawodowych, posiada decydujący wpływ na politykę naszego rządu i rozporządza innymi aniżeli strajki środkami walki o poprawę bytu mas pracujących. Tow Jampel wyjaśnia cierpliwie, że strajk opóźniając wzrost produkcji, opóźnia odbudowę Polski, opóźnia więc poprawę bytu klasy pracującej, osłabia nasze Państwo Ludowe.

Walka o obniżenie cen, większa produkcja, oszczędność — oto elementy, z których Państwo uzyska zasoby finansowe na realną podwyżkę dla świata pracy.

Doświadczenie wyniesione z odprawy prelegentów w terenie powinno być głęboko przemyślane przez prelegentów terenowych, oraz przez Koło Prelegentów przy KW PPR. Tylko w ten sposób uda się zorganizować pracę tak, aby każdy referat docierał do najszerszych mas partyjnych, był przez nie przemyślany i zrozumiany.

T. B.

Gustaw Morcinek gościem Woj. Szkoły PPR w Katowicach

Dnia 10 czerwca b. r. słuchacze Wojewódzkiej Szkoły PPR w Katowicach gościli u siebie Gustawa Morcinka, pisarza ludu śląskiego.

Gustaw Morcinek przemawia w szkole PPR w Katowicach

W żmudnej pracy zdobywania wiedzy, którą jako uczestnicy XIV kursu Szkoły PPR mamy przenieść w masy, przeżyliśmy parę chwil miłego odprężenia.

Zebranych w sali wykładowej towarzyszy, którzy skracając sobie czas oczekiwania na wykład śpiewali pieśni robotnicze — spotkała miła niespodzianka. Na salę zamiast wykładowcy wszedł Gustaw Morcinek. Przybyłego pisarza przedstawił słuchaczom i powitał go były współtowarzysz niedoli z obozu w Dachau, tow. Hnaupek.

Tow. Feliks Hajduczek z Nowego Bytomia wygłosił własny wiersz ad hoc sporządzony na cześć górnika - pisarza.

Gustaw Morcinek dziękuje za powitanie, a następnie zaznajamia słuchaczy z techniką powstawania książki i techniką pracy pisarza. Jest to praca żmudna, wymagająca wiele wysiłku umysłowego. Morcinek szczegółowo omawia niektóre ze swych napisanych książek. Zatrzymuje się dłużej na książce swojej **„Ludzie są dobrzy"** i zastanawia się, czy naprawdę są ludzie jeszcze dobrzy. Myśl pisarza ucieka wstecz, w niedaleką przeszłość koszmarnych, faszystowskich obozów koncentracyjnych, gdzie zwyrodnienie bestii hitlerowskich nieraz podrywało wiarę w człowieka.

Pisarz zdradza nam treść i opisuje postacie książki, nad którą obecnie pracuje i w której chce przedstawić fatalne skutki trwającej emigracji polskiej i ogrom przemian światowych, które po wojnie nastąpiły, a której jeszcze nie wszyscy mogą pojąć.

Odpowiadając Gustawowi Morcinkowi, kierownik Szkoły tow. Berler, podejmuje temat poruszony przez pisarza, czy ludzie są dobrzy? Wysuwa myśl, że tytuł książki jest trafny. **Ludzie są dobrzy!** Będąc marksistami, przyczynę zła widzimy nie w człowieku, lecz w ustroju, który dzieli społeczeństwo na wyzyskiwanych i wyzyskiwaczy. Jeśli człowiek jest zły, to szukajmy przyczyny zła w jego otoczeniu. Człowiek jest produktem swego otoczenia — mówi Marks.

Tow. Berler nawiązuje do twórczości Gustawa Morcinka, stwierdzając, że jest on wierzącym katolikiem. Mówi, że dobrze się stało, że właśnie taki człowiek wszedł między nas i spędzając z nami parę chwil, może poznać nasze zamierzenia. Wokół naszej partii wrogowie chcą stworzyć mit antyreligijności. Elementy reakcyjne zarzucają nam, że chcemy zamykać kościoły. To kłamstwo. Stoimy na stanowisku wolności sumienia. Z tradycji polskiego ruchu rewolucyjnego bierzemy wszystko to, co było w nim słuszne i dobre. Jednocześnie jesteśmy kontynuatorami najlepszych tradycyj narodowych — naszej historii, tradycji Staszica, Kołłątaja, ks. Ściegiennego i innych.

Nawiązujemy do tego wszystkiego, co jest zdrowe. Wierzymy w możliwość współpracy i wspólnej drogi z wszystkimi wierzącymi. Będziemy natomiast protestować, przeciwko wszelkim objawom antydemokratycznych wystąpień.

Kończąc, tow. Berler wyraża nadzieję, że pisarz będzie pomostem pomiędzy robotnikiem, który pisze swą historię krwią, potem, kilofem i młotem oraz najszerszymi rzeszami narodu. Życzy, by spotkanie to było nowym natchnieniem dla Jego twórczości.

Morcinek wzruszony serdecznym przyjęciem, odpowiedział tylko: **„Ja wam serdecznie „pszają", ja jestem wasz".**

Wierzymy, — że będziesz nasz!

W. H.

„Tydzień Kultury" na terenie Śląska

Tegoroczny „Tydzień Kultury" nad którym objęli protektorat min. kultury i sztuki ob. Stefan Dybowski oraz wojewoda śląsko-dąbrowski gen. Zawadzki, połączony z uroczystościami 150 rocznicy urodzin wielkiego budziciela polskości na Śląsku Józefa Lompy, zapowiada się szczególnie okazale.

„Tydzień Kultury" ma na celu ukazanie całemu krajowi dorobku kulturalnego środowiska o robotniczej strukturze ludnościowej wzmocnienie więzów łączących Śląsk z resztą kraju, oraz zbliżenie na odcinku kulturalnym wszystkich twórczych elementów społeczeństwa. W „Tygodniu Kultury" wezmą udział związki zawodowe placówki kulturalne, artyści zawodowi, zespoły amatorskie itd. Program przewiduje szereg imprez, akademie, wystawy, wieczory świetlicowe, wycieczki do muzeów śląskich, koncerty zespołów śpiewaczych i muzycznych, przedstawienia teatrów zawodowych, koncerty Filharmonii Katowickiej, wieczory literackie Związku Zawodowego Literatów Śląskich. Zostaną również wygłoszone pogadanki na różne tematy. W ostatnim dniu pod hasłem „Dnia czynu" zostanie zainicjowana akcja tworzenia bibliotek, zbiórek książek, walki z brzydotą w biurach i mieszkaniach, dbałości o czystość ulic, ogrodów, parków, izb itd.

W dniach między 15 a 21 czerwca Polskie Radio będzie nadawało codziennie między 19 — 20 specjalne reportaże z przebiegu „Tygodnia" na terenie całego województwa.

Zmiany w handlu hurtowym artykułami włókienniczymi

Warszawa. — Zarządzeniem Ministerstwa Przemysłu i Handlu z dn. 9 maja b. r. dział handlu hurtowego artykułami włókienniczymi Państwowej Centrali Handlowej został przekazany Centrali Tekstylnej.

W wykonaniu tego zarządzenia **Centrala Tekstylna przejmie do dnia 30 czerwca r. b. wszystkie składnice i magazyny artykułów włókienniczych na terenie całego kraju, prowadzone dotychczas przez PCH.**

W tym terminie powstaną hurtownie Centrali Tekstylnej w Szczecinie, Koszalinie, Gdańsku, Białymstoku, Warszawie, Siedlcach, Płocku, Żyrardowie, Wrocławiu, Jeleniej Górze. Poznaniu, Kaliszu, Bydgoszczy, Łodzi, Olsztynie. Kielcach, Radomiu, Częstochowie, Rzeszowie, Gorlicach, Lublinie, Krakowie, Tarnowie, Katowicach, Bielsku i Opolu. Następnym etapem będzie stworzenie rejonowych hurtowni, które gęstą siecią pokryją cały kraj.

Hurtownie Centrali Tekstylnej obsługiwać będą cały handel detaliczny, państwowy i prywatny Obsługę spółdzielczości prowadzić będzie nadal „Społem".

Odpowiedzi Redakcji

Por. Janicki Artur, Opole. Uwagi Wasze na temat języka niemieckiego rozbrzmiewającego jeszcze tu i ówdzie na Opolszczyźnie są najzupełniej słuszne. „Trybuna Robotnicza" niejednokrotnie już ten temat poruszała i nie zarzuci go. Niemniej jednak przede wszystkim **bezpośrednia reakcja społeczeństwa i stanowcza postawa w danych wypadkach** będzie doskonałym środkiem zapobiegawczym.

N. F., Prudnik. Prosimy o dalszą współpracę. Wiadomości napisane dobrze i zgodne ze stanem rzeczywistym, honorujemy.

Stanisław Wąs, Rożnów, pow. Kluczborek. W sprawie Waszej musicie zwrócić się do właściwego oddziału Urzędu Likwidacyjnego oraz do organów MO.

Trybuna Czytelników

Dlaczego nie ma spółdzielczych i państwowych pracowni krawieckich i szewskich?

Czytelnik Leopold W. z Gliwic pisze nam:

„Wielką bolączką jest sprawa stosunku t. zw. przedsiębiorstw rzemieślniczych krawieckich, szewskich itp. do rzesz pracujących. Cenników tam nie ma. Szacuje się raczej klienta, a nie robotę. Ceny sięgają od trzech do pięciocyfrowych liczb. Za byle drobiazg: przyszycie łatki, szpilek w podeszwie, zeszycie, wywabianie plamki z ubrania — żąda się setek złotych, a już za uszycie bezpretensjonalnego garnituru czy płaszcza, kilka, kilkanaście tysięcy złotych — 3—4 miesięczny zarobek zaledwie wystarczy na taki wydatek.

Daje się w danym wypadku odczuć dotkliwy brak odnośnych pracowni spółdzielczych, a nawet państwowych. Tu nieograniczone pole do zdzierstwa, szybkiego wzbogacenia się, a szary człowiek pracy czeka ze swoim kuponem materiałowym na odpowiedni moment, kiedy będzie mógł zdobyć się na uszycie ubrania".

—

Ostatnio już w toku rozpoczętej akcji antyspekulacyjnej nadchodzą wiadomości o pewnych zmianach i na tym odcinku.

Niestety, na razie nie na naszym terenie. W Toruniu Związek Rzemieślników uchwalił znaczną obniżkę cen za uszycie ubrania.

Co na to krawcy i szewcy Śląska?

Czy nie zdobędą się oni na podobną inicjatywę? Czy wolą poczekać na interwencję kontroli społecznej? Zapewniamy, że długo czekać nie będą.

Co się tyczy projektu otwarcia spółdzielczych pracowni krawieckich i szewskich, to uważamy ten projekt za słuszny. Oczekujemy wypowiedzi odnośnych władz spółdzielczych i państwowych. (Red.)

Krótka pamięć

Gliwice, 9.VI.1947 r.

Szanowna Redakcjo

Trybuny Robotniczej

„Jako jeden z wielu drobnych kupców zwracam się do Szan. Redakcji z prośbą, by zwróciła się do „Społem" z zapytaniem, co się dzieje z zapałkami. Od dwóch tygodni nie sprzedają ich nam w podhurtowni. Na zapytanie, dlaczego? — „Wagon nie wypakowany" — odpowiadają w „Społem". Czyż tyle trzeba czasu na wypakowanie? Czyż mamy kupować zapałki znowu na pasku i sprzedawać po 3 zł. by nie tracić gościa i nie narażać się.

J.N.

Czyżby „Społem" w Gliwicach zapomniało już o doświadczeniach niedawnego „kryzysu zapałczanego? Prosimy wyjaśnić. (Red.)

CZŁONKOWIE ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH KORZYSTAJĄ Z BILETÓW ULGOWYCH NA WYSTAWĘ RZEMNIOSŁA W KATOWICACH

(Hale Wystawowe). Wystawa czynna codziennie od 9,00 do 20,00

1965 kr

Z całego kraju

WROCŁAW

HUTA „WILHELM" JUŻ ODBUDOWANA.

W najbliższych tygodniach zostanie uruchomiona na terenie Szprotawy (Dolny Śląsk) huta żelazna „Wilhelm".

Hutę przejęto w 40 proc. zniszczenia. Obecnie remonty są już na ukończeniu. Fabryka ta była znana przed wojną jako odlewnia i emaliernia produkująca rury kanalizacyjne, wanny oraz części sanitarne.

GRUDZIĄDZ

BUDOWA NOWEJ FABRYKI PMT W GRUDZIĄDZU.

W tych dniach przystąpiono do budowy grudziądzkiej fabryki tytoniu, na którą PMT udzielił kredytu w wysokości 11,000,000 zł. Rozpoczęto już prace przygotowawcze i ziemne. Do jesieni gotowy będzie gmach fermentacyjny. Fabryka zatrudni 1000 pracowników.

GDAŃSK

ARESZTOWANIE KUPCÓW ZA SPEKULACJĘ.

W wyniku przeprowadzonej kontroli cen w sklepach miast Wybrzeża, Gdyni, Gdańska, Sopot, Oliwy i Wrzeszcza, zostało skierowane dochodzenie do Komisji Specjalnej przeciwko 15 kupcom branży spożywczej.

ŁÓDŹ

CHLEB W ŁODZI STANIAŁ.

Na konferencji, która odbyła się w lokalu OKZZ, przedstawiciel cechu piekarzy skarżył się, że nie można sprzedawać chleba taniej, ponieważ mąki jest mało i jest droga, na co przedstawiciel PCH zobowiązał się dostarczyć piekarzom 100 ton mąki, w cenie po 35 — 38 zł. za kg. Do czasu zreorganizowania Komisji Cennikowej ustalono prowizorycznie cenę chleba na 38 zł.

ZAKOPANE

ŚNIEG WYGONIŁ OWCE Z PASTWISK TATRZAŃSKICH.

Pod koniec ubiegłego tygodnia w Tatrach spadł śnieg, który sięga dolnych granic regli.

Wskutek opadów śnieżnych, musiano zegnać z hal i pastwisk tatrzańskich owce.

CZĘSTOCHOWA

PIEKARZE I RZEŹNICY W CZĘSTOCHOWIE OBNIŻAJĄ CENY.

Przedstawiciele cechów piekarzy i rzeźników w Częstochowie oświadczyli, iż z własnej inicjatywy obniżą ceny za pieczywo i mięso. Ceny, wyznaczone przez cechy, obowiązują wszystkich kupców tych dwóch branż i są niższe przeciętnie o 15 — 20 proc. w porównaniu z cenami dotychczasowymi.

WARSZAWA

EKSPORT 14,000 TON RUR WODOCIĄGOWYCH DO TURCJI.

Centrala eksportowa „Polimex" podpisała kontrakt z Zarządem Miejskim w Stambule na dostawę czternastu tysięcy ton rur żeliwnych wodociągowych. Jest to poważna transakcja z Turcją na 385 tysięcy funtów angielskich.

Rury zostaną wysłane do Stambułu na polskich statkach.

SZCZECIN

PRZYBYŁY 2 STATKI Z RUDĄ.

Transporty rudy szwedzkiej przybywają obecnie coraz to częściej. Część rudy załadowuje się w Szczecinie na nabrzeżu „Kra" dla miejscowej huty w Stołczynie, a reszta barkami i częściowo koleją odsyłana jest na Śląsk. Rudę można już w tej chwili uważać za stały towar masowy przechodzący obok węgla i koksu przez Szczecin.

We wtorek przybyły do Szczecina dwa dalsze statki szwedzkie z rudą, a mianowicie „Stjerna" i „Grimskerk".

TORUŃ

DNI TORUNIA 21 — 29 CZERWCA.

W dniach od 21 do 29 czerwca br. odbędą się „Dni Torunia", mające na celu zaznajomienia społeczeństwa całej Polski z zabytkami i historią rodzinnego miasta Kopernika

W ramach uroczystości przewidziane są liczne imprezy kulturalne i artystyczne.

GDYNIA

DUŻY ŁADUNEK DROBNICY W GDYNI.

W ostatnich dniach do portu gdyńskiego wszedł amerykański statek „Moormack York". Statek przywiózł na swym pokładzie 2 tysiące ton drobnicy z Nowego Jorku, New Port i Baltimore. Na ładunek składają się chemikalia, medykamenty, protezy, urządzenia gabinetów dentystycznych i roentgenowskich, 13 samochodów - chłodni do przewozu ryb, narzędzia, maszyny oraz smalec i konserwy. W tym samym dniu do portu w Gdyni sowiecki tankowiec „Sachalin" przywiózł 7 tysięcy ton gazoliny.

Stan ludności miasta Rybnika

(k) Jak wykazuje ostatnia statystyka, miasto Rybnik liczy 25,680 mieszkańców, w tym 11,764 mężczyzn i 13,916 kobiet, czyli, że miasto posiada 2,152 kobiety więcej od mężczyzn. Ponadto na terenie miasta zamieszkuje przejściowo 90 ob-

Teatr

PAŃSTWOWY TEATR ŚLĄSKI IM. ST. WYSPIAŃSKIEGO W KATOWICACH

W niedzielę, dnia 15-go czerwca godz. 15,30

NA DUŻEJ SCENIE TEATRU ŚL. komedia K. Korcellego pt. „Papuga", w reżyserii Wł. Krzemińskiego oprawie scenicznej Wiesława Makojnika.

Wieczorem zaś o godz. 19,30 sztuka Jerzego Szaniawskiego „Dwa teatry", w reżyserii Edmunda Wiercińskiego. Dekoracje Andrzeja Pronaszki. Muzyka Witolda Krzemieńskiego.

W niedzielę, dnia 15-go czerwca o godz. 16-tej

NA MAŁEJ SCENIE TEATRU ŚL. sztuka Witolda Świętnickiego „Nokturn" w reżyserii Edwarda Żyteckiego. Wnętrze dekoracyjne skomponował prof. A. Pronaszko, ilustrację fortepianową Witold Krzemieński.

Wieczorem zaś o godz. 20-tej świetna komedia A. Fredry p. t. „Mąż i żona" w reżyserii Władysława Krzemińskiego.. Dekoracje Wiesława Makojnika.

Kino

Katowice: Casino — Serenada w dolinie słońca; Rialto — Lord Jeff; Słońce — Niewidzialny detektyw; Światowid — Zeznanie szpiega; Union — Sekretarz Rejkomu; Zorza — Nauczycielka bawi się; Apollo — Pojedynek.

Chorzów: Apollo — Młodość Tomasza Edisona; Colosseum — Serenada w dolinie słońca: Delta — Na granicy; Polonia — Historia jednego fraka; Śląskie — Szczęśliwa trzynastka.

Mysłowice: Adria — Robin Hood; Piast — Robin Hood.

Siemianowice: Piast — Wyspa bezimienna; Tęcza — Pontcarral.

Biała: Wanda — Honolulu.

Bielsko: Apollo — Honolulu; Rialto — Biały kieł.

Będzin: Apollo — Ostatnia szansa; Nowości — Kryzys skończony.

Cieszyn: Piast — Nieuchwytny Smith.

Czelad.: Uciecha — Zwariowane lotnisko.

Pszczyna: Pszczyna — Nasz okręt.

Racibórz: Bałtyk — Siedmiu śmiałych.

Rybnik: Apollo — Romans pajaca.

Bytom: Bajka — Książę i żebrak; Bałtyk — Strachy; Gloria — Cztery serca; Świt — Pojedynek.

Gliwice: Apollo — Zuch dziewczyna; Bajka — Eskapada; Casino — Ciche wesele.

Zabrze: Marzenie — Dusze nieujarzmione; Roma — Maria Luiza; Słońce — Zakazane piosenki.

Dąbrowa: Ars — Marsylianka; Bajka — Skandal.

Sosnowiec: Momus — Szary lord; Roxy — Wyspa skarbów; Zagłębie — Rywal jego królewskiej mości.

Zawiercie: Stella — Prawo kobiety.

Radio

OGÓLNOPOLSKI PROGRAM POLSKIEGO RADIA

na niedzielę, dnia 15 czerwca

7,00 Sygnał. 7.02 Muzyka poranna 8,00 Dziennik poranny. 8,25 Koncert życzeń. 8,55 Pogadanka Łódzkiej Rodziny Radiowej. 9,00 Nabożeństwo. 10.00 Transmisja z uroczystości otwarcia „Tygodnia kultury Śląska". 11,20 Koncert reklamowy 11,47 Pogadanka Wojewódzkiej Rady Narodowej. 12,05 Poranek symfoniczny. 13,30 „Niemcy po wojnie". 13,40 Audycja słowno - muzyczna. 14,25 Recenzje. 14,35 Chwila Biura Studiów. 14,40 „Latarnia zgasła" 15,20 Koncert Polskiej Kapeli Ludowej 16,00 Audycja słowno - muzyczna 16,20 „O gościnie pisarzy czeskich" 16,30 Muzyka czeska. 17.00 „Podwieczorek przy mikrofonie. 18,15 „10minut poezji". 18,25 Audycja wojskowa. 18,55 Z życia kulturalnego. 19,05 „Uśmiech i piosenka" 19,40 Aktualności dźwiękowe. 20,00 Dziennik wieczorny. 20,20 Audycja muzyczna. 21,00 Z szerokiego świata. 21,10 Muzyka lekka. 21,25 Wiadomości sportowe 21,35 „U naszych przyjaciół". 22,05 Wiadomości sportowe. 22,15 Muzyka taneczna. 23,00 Ostatnie wiadomości. 23,25 Muzyka taneczna. 24,00 Zakończenie programu.

W ZWIĄZKU Z LIKWIDACJĄ ZAKŁADÓW BUDOWLANYCH POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ
ogłasza się

przetarg nieograniczony

na sprzedaż remanentu magazynu posiadającego materiały: instalacyjno-sanitarne, elektrotechniczne, ślusarskie, farby suche i tp.

Podkładki ofertowe na poszczególne artykuły wg branży otrzymać można w biurze Zakładów Budowlanych w Gliwicach, ul. Orlickiego 1, za opłatą.

Oferty w zalakowanych podwójnych kopertach należy składać w sekretariacie Rektoratu Politechniki Śląskiej w Gliwicach przy ul. Częstochowskiej Nr. 19. w terminie do dnia 21. VI. godz. 10 gdzie dnia 21. VI. o godz. 12 nastąpi komisyjne otwarcie ofert.

Do oferty należy dołączyć kwit na wpłacone wadium w wysokości 2 % od sumy oferowanej. Wadium należy wpłacać w kasie Zakładów Budowlanych Pol. Śl. w Gliwicach przy ul. Orlickiego 1 w godzinach urzędowych.

Zastrzega się wolny wybór oferenta częściowe lub całkowite unieważnienie przetargu, zwiększenie lub zmniejszenie oraz ew. wyłączenie ze sprzedaży poszczególnych artykułów. Z tego tytułu oferenci nie mogą wnosić żadnych pretensji. 2067kr

---

PAŃSTWOWE ZAKŁADY MECHANICZNE
»Metal« w Częstochowie

poszukują od zaraz:
1) **INŻYNIERA** lub technika na stanowisko kierownika Wydziału Elektrycznego;
2) samodzielnego wykwalifikowanego **BUCHALTERA-BILANSISTY;**
3) 2 **SIŁY BUCHALTERYJNE** z praktyką w przemyśle;
4) **INŻYNIERA** lub **TECHNIKA** z praktyką na stanowisko asystenta Kierownika Walcowni;
5) **Kierownika** lub referenta Wydziału Aprowizacji;
6) **URZĘDNIKA** do Wydziału Zaopatrzenia i Zbytu z praktyką w przemyśle (branżysta);
7) **URZĘDNIKA** do rachuby magazynowej z praktyką w przemyśle;
8) 3 rutynowane **MASZYNISTKI** ze znajomością stenografii, lub bez;
9) **TECHNIKA** do Wydziału Planowania;
10) **2-ch KONSTRUKTORÓW** do Biura Technicznego;
11) **MAJSTRA ZMIANOWEGO** z dłuższą praktyką warsztatową;
12) **KALKULATORÓW** warsztatowych;
13) **ELEKTRYKA** — montera z praktyką do Warsztatu Elektrycznego;
14) **3-ch SZNYCIARZY** — ślusarzy do W-łu Prasowni;
15) **TOKARZY** ze świadectwami cechowymi;
16) **NADZORCĘ** do kontroli zatrudnienia;
17) **SANITARIUSZKĘ** dyplomowaną;
18) **INŻYNIERA** z praktyką warsztatową na stanowisko szefa produkcji, oraz
19) **SILNYCH, ZDROWYCH ROBOTNIKÓW** niewykwalifikowanych. PAP 2063 kr

Od urzędników wymagane są świadectwa ukończenia co najmniej 4-ch klas gimnazjum

---

INŻYNIERÓW i TECHNIKÓW BUDOWY

kwalifikowanych sił administracyjnych w Centrali w Katowicach i podległych oddziałach na terenie Górnego i Dolnego Śląska, oraz rutynowanych maszynistek do Centrali

p o s z u k u j e

ZARZĄD ODBUDOWY w KATOWICACH

REFLEKTANCI ZECHCĄ PRZESŁAĆ SWE PODANIE I ŻYCIORYS POCZTĄ POD ADRESEM ZARZĄDU ODBUDOWY KOLEI PAŃSTWOWYCH W KATOWICACH, UL. 3-GO MAJA 7 — DO DNIA 30. CZERWCA 1947 r. PAP 2078 kr

---

FABRYKA CHEMICZNA
Józef Dąbrowski

Katowice — BIURO: ulica Kościuszki Nr. 43; FABRYKA: ulica Mikołowska Nr. 25

Telefony: BIURO: Nr.362-35 i 362-49; FABRYKA: Nr. 34846 — Skrytka pocz. 595

produkuje i posiada stale na składzie:

lakiery spirytusowe modelowe, izolacyjne dla celów elektrotechnicznych do wypalania w piecu i schnące na powietrzu; lakiery nitro duco do natryskiwania samochodów, emalie syntetyczne do malowania mebli i podłóg; farby olejne, gruntowe rdzochronne, minia ołowiana, tarta w oleju, minia żelazowa, pokost żywiczny, syntetyczny i czysto lniany; szpachlówki, pasty do polerowania i wszelkie farby dla specjalnych celów technicznych

5756 kr.

zakupi w każdej ilości:

żywice naturalne, jak: kalafonia jasna, ciemna; żywice syntetyczne, sztuczne; olej lniany, terpentynę, stearynę, aceton; tlenki: żelaza, cynku, ołowiu; octan cobaltu, sykatywy cobaltowe płynne, wapno techniczne niegaszone w proszku

---

ZJEDNOCZENIE FABRYK PAPY I IZOLACJI
Okr. Śląska Wschodniego w Katowicach
ul. Warszawska 12.

przyjmie od zaraz

1 SAMODZIELNEGO
księgowego-bilansistę

do zakładu pracy na stanowisko głównego księgowego.

1 KSIĘGOWEGO
ze znajomością księgowości przebitkowej do Zjednoczenia.

Oferty z życiorysem prosimy składać do Wydziału Personalnego wym. Zjednoczenia. PAP 2059 kr

---

Już w najbliższym numerze „WALKI MŁODYCH" znajdziecie pierwszy odcinek

»REPORTAŻU SPOD SZUBIENICY«

czołowego pisarza czeskiego **JULIUSZA FUCZIKA** w autoryzowanym tłumaczeniu H. Gruszczyńskiej — Dubowej. Książka ta przełożona na wszystkie prawie języki. To wstrząsający dokument głoszący zwycięstwo życia nad śmiercią, zwycięstwo humanizmu nad faszyzmem.

ŻĄDAJCIE WSZĘDZIE-CZYTAJCIE-PRENUMERUJCIE „WALKĘ MŁODYCH"
TYGODNIK MŁODZIEŻY POLSKIEJ, ZAŁOŻONY W LATACH WALKI ZBROJNEJ Z OKUPANTEM

Cena pojedyńczego numeru — 5 zł.
Prenumerata kwartalna (wraz z kosztami przesyłki) — 60 zł. — Konto czekowe PKO — Warszawa Nr. I-186. Właściciel: Redakcja „Walki Młodych" 2066kr

---

PAŃSTWOWA FABRYKA ZWIĄZKÓW AZOTOWYCH W CHORZOWIE
zakupi
1 używaną LOKOMOTYWĘ-ciągnik

Z SILNIKIEM DIESLA NA CHODZIE o sile pociągowej minimum 2,500 kg dla toru o rozpiętości 1,435 mm.

Oferty prosimy kierować do Wydziału Zakupów P. Fabr. Zw. Azot. w Chorzowie. PAP 2057 kr

---

WOJEWÓDZKA DYREKCJA PRZEMYSŁU MIEJSCOWEGO
Wojewódzkie Zjednoczenie Przemysłu Chemicznego w Katowicach
Państw. Hurtownia Pierza w Sosnowcu
ul. Modrzejowska 19, tel. 615-41

dostarcza PIERZA

do poduszek dla domów wypoczynkowych szpitali, sanatoriów i innych instytucji państwowych.. 2068kr

---

Poszukujemy natychmiast
10 opon samochodowych
z dętkami
o rozmiarach 16 x 525 do 600.

ŚLĄSKA WYTWÓRNIA CZĘŚCI DO KOTŁÓW PAROWYCH, PIOTROWICE-OCHOJEC. PAP2084kr

---

HUTA „BOBREK" W BOBRKU BYTOMSKIM
poszukuje od zaraz

2 inżynierów-mechaników
do Inspekcji Maszyn.

5 konstruktorów
z praktyką konstruktorską do Biura Konstrukcyjnego.

1 technika-mechanika
do Wydz. Planowania. PAP 2076 kr

Zgłoszenia przyjmuje Wydział Personalny Huty „Bobrek". Warunki mieszkaniowe zapewnione.

GÓRNOŚLĄSKIE WYTWÓRNIE FARB I PRZETWORÓW CHEMICZNYCH
w Kat.-Ligocie, Ligocka 103

poszukują części do samochodu ciężarow.

„GUY" (szczególnie przedniej osi) oraz do samochodu osobowego DKW

Oferty prosimy składać do kierownictwa firmy. DYREKCJA
PAP 2040 kr

WOJEWÓDZKA DYREKCJA PRZEMYSŁU MIEJSCOWEGO
Wojewódzkie Zjednoczenie Przemysłu Chemicznego w Katowicach
Państwowa Hurtownia Pierza w Sosnowcu
ul. Modrzejowska 19. tel. 615-41

poszukuje

2-ch PRACZY

do obsługi maszyn do czyszczenia pierza
2068kr

POSZUKUJEMY:

1). 4-ch **TECHNIKÓW** mechaników do biura konstrukcyjnego na narzędzia i przyrządy oraz do konstrukcji maszynowych
2) 1-go **KIEROWNIKA** Biura Pracy i Płacy pożądane z wykształceniem technicznym
3) 1-go **REFERENTA** do spraw ogólno-administracyjnych
4) 120 **PRACOWNIKÓW** fizycznych przyuczonych w fabrykach mechanicz.
5) 10-ciu **KOWALI** maszynowych.
6) 10-ciu **ŚLUSARZY** maszynowych i remontowych.
7) 10-ciu **TOKARZY** maszynowych i narzędziowych.
8) 1 **GRAFIKA** na stanowisko kier. drukarni systemu „Schwarzpresse". 2042kr

Reflektujemy na siły odpowiednio wykwalifikowane. Zgłoszenia wraz z życiorysami należy kierować: Huta „Milowice". Sosnowiec, Francuska nr 12 Wydz. Personalny

---

HUTA »LAURA« SIEMIANOWICE ŚLĄSKIE

~~Telefony 23-30, 23-31, 23-32, 23-33~~

przyjmie:

52 FACHOWCÓW (tokarzy, ślusarzy, spawaczy, monterów, techników, -mechaników budowlanych, kalkulatorów) oraz
46 NIEFACHOWCÓW (pracowników pomocniczych)

2 70

Składać oferty osobiście do Biura Personalnego HUTA LAURA, Siemianowice Śląskie

---

Firma
Antoni Słapczyński i S-ka
Kraków, ul. Miodowa 14
telefon 567-19

poleca najtaniej wszelkie artykuły **branży spożywcze, kolonialnej, gospodarczej.** 2052kr

---

PAŃSTWOWA FABRYKA ZWIĄZKÓW AZOTOWYCH W CHORZOWIE
zakupi:
1.500 szt. ubrań roboczych
dla mężczyzn
500 szt. ubrań roboczych
dla kobiet oraz
METAL łożyskowy względnie CYNĘ „Banka"

Oferty zaopatrzone w próbki i wzory należy kierować do Wydziału Zakupów P. Fabr. Zw. Azot. w Chorzowie. PAP 2058 kr

---

W związku z licznymi zapytaniami naszych odbiorców prądu podaje się do ogólnej wiadomości, że taryfy elektryczne dla gospodarstw domowych obowiązują nadal w dotychczasowej wysokości. Częstochowa, dnia 9. czerwca 1947 r.

Elektrownia w Częstochowie Sp. z o. o pod Zarząd. Państwow.

Towarzystwo Elektryczne Okręgu Częstochowskiego Sp. Akc. pod Zarz. Państw

Towarzystwo Elektryfikacyjne Okręgu Częstochowsko-Piotrkowskiego Sp. Akc. pod Zarz. Państw.

PAP 2064 kr

ZABRSKIE ZJEDNOCZENIE PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO
zatrudni natychmiast
rutynowanych księgowych
referentów technicznych
techników górniczych
biegłe maszynistki

Wynagrodzenie w/g stawek obowiązujących w przemyśle węglowym. Zgłoszenia kierować do Biura Personalnego Z.Z.P.W. Zabrze, Wolności 335. PAP2077kr

Wolne posady

Poszukuję wykwalifikowanego destylatora ewtl. destylatorkę do wytwarzania soków owocowych. Oferty Tryb.-Robotn. Katowice, pod „Destylator". 581 I

Maszynistka rutynowana poszukiwana, Katowice, 3-go Maja 10/4.

ZAODRZAŃSKIE ZAKŁADY BUDOWY MOSTÓW I WAGONÓW w Zielonej Górze (woj. poznańskie) poszukują
technika lub mistrza
dla działu spawania elektrycznego
Mieszkanie zapewnione 2072kr

FABRYKA CEMENTU I WAPIENNIKI „PODGRODZIE" poczta Hermanowice powiat Bolesławiec, Dolny Śląsk poszukuje:
Ogrodnika do ogrodu warzywnego, oraz **robotników** wykwalifikowanych i niewykwalifikowanych do warsztatu, kamieniołomów, produkcji wapna i cementu. 2047kr

Poszukujemy: 1 higienistki na kol. letnie na m-c lipiec i sierpień. Reflektujemy na siłę odpowiednio wykwalifikowaną. Zgłoszenia z życiorysem należy kierować: Huta „Milowice", Sosnowiec, Francuska nr. 12, Wydział Personalny. PAP 2046 kr

Państwowa Centrala Handlowa Oddział Rejonowy w Sosnowcu, przyjmie samodzielnych księgowych, pomocników księgowych oraz wypróbowanych pracowników do prowadzenia kartoteki. Zgłoszenia pisemne z życiorysami i odpisami świadectw uprasza się kierować: Państwowa Centrala Handlowa Oddział Rejonowy w Sosnowcu, ul. 3-go Maja Nr. 11a. Osobiste rozmowy w dniach 19 i 20 od godz. 14-16, tel. PAP2055k

Czeladnika lub ucznia piekarskiego przyjmie od zaraz piekarnia Rogosz Ochojec. 590 I

Posad poszukują

Mechanik do maszyn biurowych poszukuje pracy, miejscowość dowolna. Oferty do Trybuny Robotniczej, Katowice, pód „Mechanik". 594 I

Kupno

MASZYNY do pisania, do szycia (także podstawy) kupuje Kukulski, Katowice, 3-go Maja 20. 1749kr

Opakowania blaszane bębny pokarbidowe, beczki unrrowskie, ewentualnie beczki drewniane w partiach wagonowych zakupimy. Zgłoszenia — „Bitum", Warszawa, Grzybowska 65 lub telefonicznie Katowice Nr 252-15. 589 I

RADIOAPARATY, także niekompletne, wszelkie LAMPY radiowe, głośniki i t.p. kupuje Kukulski, Katowice, 3-go Maja 20. 1749kr

Sprzedaż

Szafę, łóżko, komodę lustrzaną sprzedam. Katowice, Moniuszki 3/20. 593 I

Blok 4-o cylindrowy „Peugeot" z tłokami oryginał, nieużywany okazyjnie sprzedam. Wiadomość: Katowice, Kościuszki 36, m. 2.

Lód naturalny, czysty po cenach niskich sprzedaje hurtowo lub detalicznie „Dwór Maria" Katowice, Zamkowa 43, tel. 338-61 wewnętrzny 350. 2083kr

DOGI szczeniaki do sprzedania. Bytom, Chrobrego 1 m. 6. 2571g

Maszynę do pisania biurową i walizkową sprzedam Katowice, ul. Raciborska 35-b m. 4. 575 I

Kuchnia, biurko, stół, nowe sprzedam. Sosnowiec, Żymierskiego 61, Skowera. 576 I

Polecenia

Eleganckie drewniaczki damskie, na wysokich, średnich i turystycznych obcasach, hurtowo wyrabia Stolarnia pod Zarządem Państwowym, Bytom Witczaka 20, tel. 31-74.

Największa i najstarsza lwowska firma
FOTO - BUJAK
BYTOM
ul. Dworcowa 26
Kupuje wszelkie przyrządy fotograficzne, optyczne oraz materiały 1948kr
Płaci najwyższe ceny.

Niklowanie, chromowanie Bytom, Moniuszki 7. 1986kr

Fotografie na porcelanie nagrobkowe wykonuje Foto-Wikarek Czeladź, Rynek. 568 I

Fotografie nagrobkowe (porcelanowe) wykonywa „El-Cha-Film", Warszawa Jerozolimskie 27. Prowincję informujemy listownie. 2028kr

Nauka

KORESPONDENCYJNE KURSY KSIĘGOWOŚCI Informacje Lublin skr. poczt. 105. 1662kr

Przyjmuję na naukę stenografii i maszynopisma Katowice, Zabrska 16 m. 1. 586 I

Wpisy na nowy Kurs Kroju przyjmuje Sojkowa Katowice, Teatralna 10. 597 I

Mieszkania

Zamienię 4 pokojowe piękne mieszkanie willowe z werandą i ogrodem w Opolu na podobne w Katowicach. Wiadomość: Sekretariat Redakcji „Trybuny Robotniczej" Katowice — tel. 361-04.

Zamienię 2-pokojowe mieszkanie w Chorzowie I. na podobne w Katowicach, koszta zwrócę. Oferty Tryb.-Robot., Katowice pod „Chorzów". 584 I

Zamienię pokój z kuchnią w Katowicach - Załężu na takie same lub 2 pokoje z kuchnią w Katowicach lub okolicy. Oferty pod „Załęże" do Trybuny Robotniczej ul. Mickiewicza 9. Dział Ogłoszeń.

Unieważnienia

Unieważniam zgubiony dowód osobisty na nazwisko Ślązak Krystyna, Katowice, Piastowska 1/1. 568 I

Unieważniam skradzione dokumenty w dniu 20. 5. 47 r. na nazwisko Majewski Kazimierz, legitymację PPR Nr. 431, kartę rozpoznawczą i legitymację ZZ. oraz zaświadczenie Szk. PPR. 2558g

Unieważniam zgubioną deklarację wierności na nazwisko Cichowska Janina, Mikołów. 2579g

Unieważniam zgubione dokumenty, książkę rejestracyjną samochodu, prawo jazdy i inne na nazwisko Mol Alojzy, Janów, Strumienna 11. 574 I

Unieważniam skradzione prawo jazdy zielone nr. 5145 wydane przez Wojewódzki Urząd w Krakowie, na nazwisko Mrugała Andrzej. 2039kr

Unieważniam skradzioną kartę rejestracyjną RKU Pszczyna, legitymacje służbową i kolejową, kartki żywnościowe oraz kartę odzieżową na nazwisko Staroń Eryk, Goczałkowice. 2567g

Unieważniam zgubioną kartę rejestracyjną RKU dowód tożsamości, i inne na nazwisko Janusz Władysław, Ochaby, pow. Cieszyn. 579 I

Unieważniam zgubioną legitymację Nr. 10 wyst. 28. 5. 1946 przez Dyrekcję Państw. Liceum i Gimnazjum Męskiego T. Kościuszki w Mysłowicach, na nazwisko Plebanczyk Gertruda. 592 I

Unieważniam zgubioną deklarację wierności na nazwisko Helena Skrzypiec Kostuchna pow. Pszczyna. 587 I

Unieważniam wszelkie skradzione dokumenty na nazwisko Owczarek Józef i Owczarek Maria, Gliwice, Elsnera-Józefa 47. 585 I

Unieważniam zagubioną w dniu 27. V. 1947 książeczkę kasy chorych wydaną przez Woj. Kom. M. O. w Katowicach na trasie Katowice-Przełajka Łopacki Wiktor. 583 I

Żelechowska Nadzieja unieważnia zagubioną legitymację kolejową nr. 382-100. 581 I

CENTRALA ZAOPATRZENIA MATERIAŁOWEGO PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO poszukuje:
inżynierów i techników maszynow.
z doświadczeniem w przemyśle górniczym: pożądana praktyka w działach zaopatrzenia maszynowego
Warunki do omówienia. Oferty należy składać (ewentualnie zgłaszać się osobiście) w Biurze Personalnym CZMPW. Katowice, ul. Plebiscytowa 36, w godzinach od 9 do 11-tej. 2079kr

Unieważniam zgubione wszelkie dokumenty na nazwisko Księżyk Paweł ur. 25. 2. 1905 r. Chorzów ul. Powstańców 77. Łaskawy znalazca proszony jest o zwrot za wynagrodzeniem. 580 I

Unieważniam skradzione dokumenty dnia 21. 5. między godz. 20 a 21 dwie książki pracy od 39 r. do 44 i od 45 r. do dziś, zaświadczenie lekarskie zdrowia, przydział mieszkania poświadczenie za mieszkania, książkę Ubezpieczalni w Sosnowcu, książeczki emerytalne i zaświadczenie listy narodowości. Proszę o zwrot za dobrym wynagrodzeniem pod adresem: Gertruda Goczoł, Katowice, Młyńska 43 m. 14. 545 I

Różne

Starszego sierżanta który był w towarzystwie dwóch panów 9. 6. bm. wieczorem w restauracji „Pod Pocztą" w Katowicach uprzejmie prosi jeden z panów o podanie adresu na: Nr. tel. 358-28. 582 I

Ostrzegam przed kupnem motocykla z przyczepką marki BMW 750 ccm., skradzionego w dniu 11. VI. 47 w Szopienicach w godz. 3-4 rano. Nr ramy i motoru 753155 typ wojskowy. Każdego, kto się przyczyni do odnalezienia lub wskazania wynagrodzę 50.000 zł. Wiad. Mączka Jan, Szopienice, Oświęcimska 2. tel 240-65. 588 I

Za długi mego męża Dudka Jana z Białej nie odpowiadam. 2062kr

Urzędowe

Ogłoszenie. Państwowa Szkoła Gospodarcza w Katowicach ogłasza wpisy do Jednorocznej Szkoły Przysposobienia w Gospodarstwie Rodzinnym i 3-ch letniego Gimnazjum Gospodarczego. Warunki przyjęcia: metryka urodzenia, ukończona 7 lub 8-mio klasowa szkoła powszechna. Wpisy rozpoczynają się od 20 czerwca br. do 27 czerwca br. w kancelarii Szkoły Gospodarczej (Sl. Zakłady Nauk) ul. Krasińskiego 8. 2576g

Niedziela

15

CZERWCA

Jolanty

Wschód 4.14
Zachód 20.59

15. 6. 1932.
1932 — konflikt między rządem Rzeszy i Bawarią na tle przywilejów partii narodowo - socjalistycznej. Hindenburg zezwala na istnienie oddziałów szturmowych S. A.

Minuta

⊙ **Na posiedzeniu Izby Reprezentantów USA republikanin RANKIN zażądał wydalenia z Ameryki słynnego aktora filmowego CHARLIE CHAPLINA, oświadczając, że jego filmy dają zły przykład młodzieży amerykańskiej. Chaplin jest obywatelem brytyjskim i przybył do USA w 1910 r.**

⊙ W Coniston Water w południowej Anglii spuszczono na wodę pierwszą motorówkę o napędzie odrzutowym „Niebieski ptak nr 2".

⊙ Magistrat miasta Detroit proponuje, by w tym mieście odbyły się igrzyska olimpijskie 1952 r.

⊙ Statek jugosłowiański „Serb" w drodze ze Splitu do Rieki natknął się na minę i zatonął. Utonęło 19 osób załogi i 4 pasażerów.

⊙ W Cluj (Rumunia) ogłoszono wyrok na sabotażystów z t. zw. „Organizacji partyzantów Transylwanii". Najwyższy wyrok — 15 lat ciężkich robót.

Biały dyktator

Nie zawsze zdajemy sobie sprawę, jak wielkie znaczenie posiada dla naszego życia, tysiące przedmiotów z którymi stykamy się codzień. Do nich należy również papier. Cóż by się bowiem stało gdyby pewnego dnia jakiś kataklizm, zmiótł z powierzchni ziemi wszystkie wyroby papierowe. Ludzie zostaliby w jednej chwili pozbawieni wszystkich dokumentów, utraciliby kontakt z całym światem, zahamowana zostałaby całkowicie nauka. Poczta stałaby się zbędna, porozumiewanie się ludzi niemożliwe.

Wynalazek papieru jest bardzo stary. W 105 roku przed Chrystusem w państwie Zielonego Smoka, uczeni Chińczycy długo łamali sobie warkoczami ozdobione głowy, aż wreszcie mędrzec Kao-Lung doszedł po długich doświadczeniach do sposobu fabrykacji papieru. Specjalny gatunek drzewa gotowanego z wapnem, moczył on długo w wodzie, a rozmiękłe włókna ubijał jak w moździerzu w małym kociołku. Z tak wielkim nakładem sił otrzymaną masę, wykładano następnie na bambusowe sita pokryte jedwabiem, gdzie w ciągu długiego czasu schły cienkie arkusze. Jakże prymitywny i skomplikowany był sposób, a jednak jakość wytwarzanego produktu musiała być bardzo wysoka, skoro nie tak dawno odnaleziono w starej chińskiej wieży pisma liczące około 2 tys. lat, zupełnie dobrze zachowane. Wynalazek, chiński szybko rozszedł się po świecie. Z Korei zawędrował do Samarkandy, a Arabowie wziąwszy do niewoli wykwalifikowanych papierników, zaprowadzili u siebie nowy wynalazek. Szybko oceniono wartość papieru. Kalifat bagdadzki porający się z nadużyciami powstałymi na skutek fałszerstwa dokumentów robionych na skórze, wprowadził papier do swych urzędów, protegując jego wytwórców.

Z Arabami wyruszył papier na podbój Hiszpanii, potem z kolei dotarł do Włoch. Hiszpańskie miasto Toledo i włoskie Fabiano, zasłynęły wkrótce w całej Europie jako ośrodki produkcji papierowej, a prawdziwe gatunki najwspanialszych welinowych czy pergaminowych papierów, zaczęto już w roku 1251 opatrywać misternymi znakami wodnymi.

Dalszy rozwój papieru szedł jak biała lawina z szaloną szybkością. Papier stał się nieodzownym łącznikiem, przekazującym nam wszystkie zdobycze postępu. Skromne początkowo zapotrzebowanie wzrosło do dziesiątków tysięcy ton dziennie, nastąpił nowy okres w życiu ludzkości—„era papierowa".

Dla pokrycia codziennego zapotrzebowania pracują miliony ludzi. Fabryki - giganty, rzucają na rynek długie sznury wagonów i pociągów, a rynek ciągle chłonie, wołając — mało.

Gdy dziś zwiedzamy wielkie fabryki, pożerające do 10.000 m³ drzewa miesięcznie, gdy wspaniała trzypiętrowa maszyna w ciągu półtorej godziny zmienia drzewną masę w potężne role papieru, trudno sobie wyobrazić, że ludzkość przez tyle wieków mogła się obywać bez białego dyktatora papieru.

D Z I E C K O

BANDYCI UPA skazani na śmierć

Przed Wojskowym Sądem w Rzeszowie rozpatrywana była w trybie doraźnym sprawa 9-ciu członków UPA, oskarżonych o współdziałanie w usiłowaniu oderwania części ziem południowych Państwa Polskiego, o ukrywanie broni palnej i amunicji oraz o udzielanie pomocy materialnej bandom UPA.

W WYNIKU ROZPRAWY WSZYSCY OSKARŻENI SKAZANI ZOSTALI NA ŚMIERĆ.

Złotodajna rzeka w Holandii

Bank holenderski przeżył kilka szczęśliwych dni. Przed niedawnym czasem w Merwe - Hafen w pobliżu Vlaardingen i Rotterdamu odnaleziono sztaby złota, a obecnie znaleziono dalsze 34 sztaby, z których każda waży 12,5 kg.

Znaleziska te nie są rzeczą przypadku. W rzece Maas, mniej więcej w tym samym miejscu, w którym w czasie wojny w maju 1940 roku barka holenderska wywożąca złoto do Anglii wpadła na niemiecką minę magnetyczną i zatonęła, od szeregu miesięcy nieustannie pracuje bager. Dzień w dzień słychać warkot jakby małego szarego młyna, któremu towarzyszą zgrzyty łańcuchów, a czerpaki bagra wyciągają piach rzeczny. Codziennie zapuszczają się ramiona bagra w piach i muł. Pewnego dnia wśród 800 l mułu zadźwięczało złoto. Muł przepłukano, a po pierwszej udanej próbie i dalszym zagłębieniu czerpaków znaleziono jednego dnia 13, a potem 10 i jeszcze 10 sztab złota. Istnieje nadzieja, że uda się wydobyć z dna rzeki wszystkie 111sztab, ważących razem 437 kg złota. Być może, że dno rzeki łatwiej odda złoto, niż Bank Angielski...

SPORT

POLSKA OTRZYMAŁA ZAPROSZENIE NA TURNIEJ DO GAND W BELGII.

KATOWICE. Na dzień 22. 6. 1947 PZS otrzymał zaproszenie na turniej indywidualny w szpadzie i szabli o puchar Feyericka (zawodnika belg. zamordowanego przez Niemców w czasie wojny), w Gand.

Kronika Kulturalna

„NIEZAPOMNIANA WARSZAWA 1945 R."

W Gdyni, w lokalu „Rytm" otwarta została wystawa malarska prac artysty malarza A. Suchanka p. t. „Niezapomniana Warszawa 1945 roku".

Wystawa obejmuje 68 płócien, przedstawiających zniszczenia stolicy i sceny warszawskie z pierwszego okresu powojennego.

POLSKI FILM DOKUMENTARNY DLA FRANCUSKIEGO WIDZA.

W Łodzi bawił znany reżyser francuski Eli Lothar, który zaangażowany został przez „Film Polski" dla nakręcenia średnio - metrażowego filmu o Ziemiach Odzyskanych. Film ten wykonany zostanie na specjalne zamówienie jednego z filmowych koncernów francuskich. Ideą przewodnią obrazu będzie odbudowa zniszczeń wojennych na terenie polskich Ziem Zachodnich, zagospodarowanie tych ziem przez polskiego osadnika i robotnika oraz pokazanie widzowi francuskiemu polskich bogactw kopalnianych.

WYSTĘP DZIECI POLSKICH Z ZAOLZIA W POLSKIM CIESZYNIE.

Wielki sukces odniósł amatorski zespół teatralny szkoły wydziałowej w Trzyńcu (Żaolzie), wystawiając w Cieszynie polskim rewię w 7 odsłonach, pióra Gustawa Przeczka pt. „Poznajemy świat".

NA WYBRZEŻU.

W dniach od 15 do 22 czerwca odbędzie się uroczysty obchód Tygodnia Szkoły Zawodowej na Wybrzeżu. W uroczystościach weźmie udział ponad 10 tysięcy młodzieży, wystąpi około 120 reprezentacyjnych zespołów wszystkich szkół zawodowych woj. gdańskiego.

ODCZYT SŁONIMSKIEGO.

W poniedziałek, dnia 16 bm. o godz. 18-ej odbędzie się w lokalu SARP, ul. Pierackiego 1, 2, 4, staraniem Zarządu Głównego Zw. Zaw. Literatów Polskich odczyt Antoniego Słonimskiego „Plany literackie Unesco". Wstęp dla członków i wprowadzonych gości.

O nowym teatrze polskim

Czasopismo radzieckie „Teatr" w numerze 3-cim poświęca swój dział zagraniczny całkowicie teatrowi polskiemu. Czasopismo zamieszcza artykuł **Rostockiego** o nowych elementach w dramaturgii polskiej i artykuł **Szydłowskiej** o odrodzeniu teatru polskiego.

Rostocki stwierdza, że w całym szeregu nowych polskich sztuk teatralnych daje się zauważyć wyraźny zwrot w stronę życia, pragnienie poruszania i rozwiązywania najbardziej niepokojących problemów współczesności oraz chęć zrozumienia wielkich wstrząsów, które Polska przeżyła począwszy od września 1939 roku. Autor podkreśla, że bardzo poważnym zadaniem jest właśnie wyciąganie wniosków z przeżyć wojennych oraz z przeobrażeń, jakie dokonały się w Polsce w wyniku wyzwolenia jej przez demokratyczne Wojsko Polskie i Armię Radziecką. Do sztuk teatralnych, które poruszają zagadnienia walki między starymi i nowymi elementami w Polsce, między reakcją i demokracją, należą zdaniem autora, nowe sztuki **Ważyka, Gackiego, Bieńkowskiej, Iwaszkiewicza, Brezy, Dygata, Bojarskiej i Wirskiego.** Autor zwraca się następnie przeciwko tym dramaturgom polskim, którzy przebywają nadal w świecie urojonym, którzy negują ostre zagadnienia życia i nie uważają ich za godne odzwierciedlenia na scenie. Rostocki, jako przykład takiego dramaturga podaje **Szaniawskiego** krytykując jego nową sztukę p. t. „Dwa teatry", wykazującą „całkowity brak ideowości oraz pesymizm duchowy". Główna wartość sztuk, które odzwierciedlają polską rzeczywistość dnia dzisiejszego — stwierdza autor — polega właśnie na tym, że ostro występują przeciwko pesymistycznemu światopoglądowi. Właśnie zainteresowanie przodujących polskich dramaturgów, realnym, burzliwie rozwijającym się życiem — kończy autor — daje nam prawo spodziewać się nowego rozkwitu literatury dramatycznej wolnej Polski.

Bogato ilustrowany artykuł Szydłowskiej obrazuje dorobek polskiej sztuki teatralnej w odrodzonej Polsce. Autorka wymienia szereg starych i nowych sztuk z powodzeniem wystawianych na scenie polskiej, jak np. „Fantazy" i „Lilla Weneda" **Słowackiego**, komedie **Fredry, Bałuckiego, Zapolskiej**, „Wielkanoc" **Otwinowskiego**, inscenizacje „Placówki" **Prusa**. Autorka wskazuje również na wielkie zainteresowanie okazywane przez publiczność polską dla radzieckiego życia teatru i dramaturgii radzieckiej. Wspomina o powodzeniu, jakim cieszą się w Polsce sztuki: **Simonowa** „Rosjanie", **Rachmanowa** „Niespokojna starość", **Kornijczuka** „Mister Perkins w kraju bolszewików" i inne. **Jako przykład** zainteresowania dla realizmu rosyjskiej sztuki scenicznej Szydłowska podaje fakt, że przetłumaczono na język polski podstawowe prace mistrza sceny rosyjskiej **Stanisławskiego.**

„Hotel pod słońcem"

W ciągu ubiegłego miesiąca, kiedy eksmisje lokatorów nie mogących uiścić się z zaległego czynszu w Chicago, N. Jorku (zwłaszcza w jego dzielnicy robotniczej) przybrały rozmiary masowe, kiedy w mniejszych miasteczkach przemysłowych eksmisje te objęły przeszło 25.000 rodzin, pozbawieni dachu obywatele postanowili znaleźć na to radę. I po swojemu znaleźli.

Zorganizowali oni „wielki marsz" do „Hotelu pod słońcem". Tysiące rodzin pozbawionych dachu nad głową podjęło wędrówkę wszelkimi możliwymi środkami lokomocji — do Feurydy. Masy wędrujących szły w jednym kierunku: na słynną plażę Miami. Obecnie kiedy już doszli do niej, plaża ta bardzo się różni swym widokiem od tych jakie przeciętny czytelnik pism ilustrowanych zwykł widzieć na zdjęciach, przedstawiających jedną z najbardziej uroczych zakątków świata. Plaża pokryła się tysiącami namiotów i oto w ten sposób powstał wielotysięczny „Hotel pod słońcem". Dla turystów i bogaczy już nie ma miejsca na plaży. Szczelnie wypełnili ją nędzarze, nie mogący opłacić komornego. Władze są bezsilne, gdyż w konstytucji stanu wyraźnie jest mowa o tym, że „z plaży korzystać może każdy i w czasie w jakim chce", podobnie jak z parków narodowych z jednym zastrzeżeniem niezanieczyszczania tych terenów.

„Hotel pod słońcem" jest nie tylko symbolicznym pomysłem. Jest także na terenie luksusowego uzdrowiska żywym wyrzutem sumienia, rzuconym w twarz właśnie tym, którzy ponoszą odpowiedzialność za nędzę mas w Stanach Zjednoczonych.

JAN MAKLAKIEWICZ

»Prażskie Jaro 1947«

Scena proroctw z op. „Libusz a" Smetany, Narodni Divadlo, Praha.
(Z Podvalovą w roli tytułowej).

Kiedy wyjeżdżałem z Krakowa, wiosna była na plantach, ale rozkapryszona jakaś i niezdecydowana w jednostajnej szarzyźnie mglistych dni. W Warszawie jeszcze zimniej i jeszcze bardziej jesiennie.

Mija zaledwie jedna noc, a już patrząc jak urzeczony, widzę wiosnę w Pradze — „Prażskie Jaro". Kwiaty — jest ich tak wiele, że Praga wygląda jak ogromny bukiet. Całe to prześliczne, barwne, pachnące miasto dźwięczy najpiękniejszą muzyką. Nic dziwnego, że chodzi się tu jak w świecie zaczarowanym.

Dzień mego przyjazdu 8 maja 1947 roku był dniem rozpoczęcia II-go z rzędu Międzynarodowego Festiwalu Muzycznego. Wspaniały gmach Rudolfinum ugina się pod ciężarem kelorowych sztandarów. Flagi prawie wszystkich państw kołyszą się w harmonijnym rytmie. Po murach spływają długie faliste cienie. Sprawia to wrażenie jakiejś imponującej defilady.

Dziś, gdy politycy radzą nad bezpieczeństwem, taki Międzynarodowy Festiwal Muzyczny ma również znaczenie dla powszechnego pokoju, kto wie czy nie donioślejsze, niż pertraktacje i fakty.

* * *

W Pradze ruch koncertowy ogromny. Muzyka dawna i współczesna, orkiestry symfoniczne i kameralne, zespoły chórów, występy solistów, opery, teatr, balet, wystawy. Wszystkie imprezy na najwyższym poziomie artystycznym. Mimo wszelkich możliwych udogodnień, (bo Czesi są nad wyraz uprzejmi i gościnni), nie można było wykorzystać wszystkich okazji. Z żalem opuszczałem jedną salę koncertową, by w drugiej usłyszeć choć część recitalu, lub fragment opery. Wyjątkowa atrakcyjność programów muzycznych polegała na doborze interesujących utworów i na ich wprost mistrzowskim nieraz wykonaniu. Brali udział w Festiwalu sławni artyści o wielkiej kulturze i talencie. Tyle było tych wrażeń i emocyj, że doprawdy trudno o wszystkim pisać.

Słyszałem symfonię „Dies drae" **Honeggera** w wykonaniu orkiestry filharmonicznej pod dyrekcją **Karola Müncha**, najwybitniejszego dyrygenta francuskiego, „**Ma Vlast**" — cykl poematów symfonicznych z orkiestrą Narodni Divadlo, dyrygował słynny czeski kapelmistrz **Talich, Szostakowicza VIII Symfonię** z leningradzkim kapelmistrzem **Mrawińskim.** Słyszałem V Symfonię Martinu i Mszę Glagolską Janaczka, pod dyrekcją Kubelika, utwory Novaka i całej plejady młodych kompozytorów czeskich, słowackich i innych. Z solistów — **Ojstrach, Sadlo, Menuhin, Fournier, Fevrier, Odnopossoff.**

Mimo nadmiaru zdawało by się muzycznych wzruszeń byliśmy nie nasyceni. Na przyjęciu u **Kubelika** mówiliśmy naturalnie tylko o muzyce, a gdy **Ojstrach, Odnopossoff, Gulda** zaczęli grać, trzeba było o pierwszej w nocy budzić 2-ch koncertmistrzów, bo — zabrakło altów ki i wiolonczeli do kwartetu **Beethovena.** Przyjechali natychmiast. Byli tak uszczęśliwieni, jakby z rok przynajmniej nie dano im wziąć instrumentu do ręki, choć upłynęło zaledwie parę godzin, jak skończył się koncert w Rudolfinum. Umiłowali swój zawód.

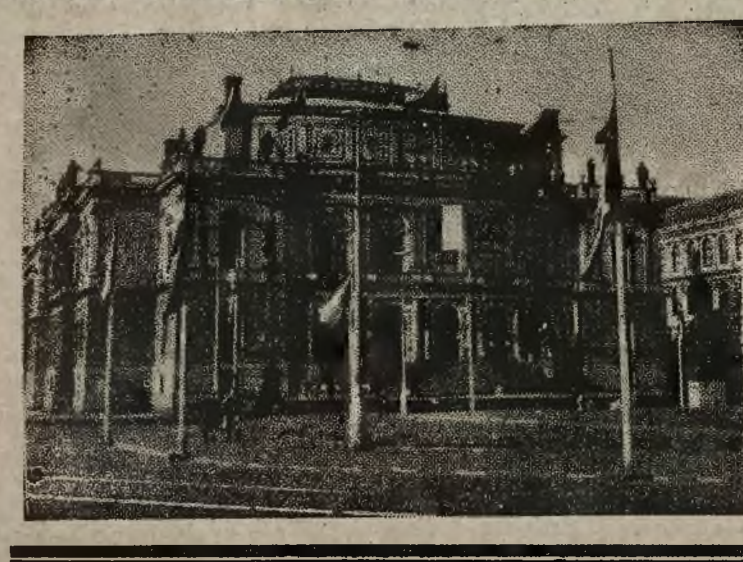
W czasie mego pobytu w Czechosłowacji przyszła wiadomość o śmierci **Juliusza Osterwy.** Głęboko odczułem tę stratę. Napisałem w Pradze kilka pieśni. Melodyjność czeskiej poezji jest tak sugestywna że muzyczny temat układa się z rytmu wiersza, z samej fonetyki słów tworzą się dźwięki. Wśród tekstów znalazłem „Pieśń o aktorze" Seiferta. Umarł sławny, wielki aktor. Trumnę przysłaniają wspaniałe wieńce. Ostatnia rola ostatni gest zastygłych rąk. Nikt Go już więcej nie ujrzy, nikt nie usłyszy, Pieśń o aktorze z moją muzyką poświęciłem Osterwie.

Naród czeski żywiołowo reaguje na wszelkie rodzaje widowisk. Miałem możność zaobserwować, z jakim przejęciem i skupieniem wysłuchały szerokie masy ludności koncertu dawnej muzyki czeskiej na dziedzińcu starego klasztoru **Loreta. Wstrząsające wrażenie zrobił na mnie jeden moment w operze „Libusza" Smetany.** Nagle tłum publiczności powstaje i, stojąc w zupełnej ciszy, słucha proroctw ze starej czeskiej legendy o potędze w jedności, o zjednoczeniu i braterstwie w narodzie. Dowiedziałem się, że ten zbiorowy odruch powtarza się za każdym razem w tej scenie.

W Pradze odbył się po raz pierwszy zjazd kompozytorów i muzykologów, który miał wyłącznie na celu dyskusje nad sprawami intelektualnymi. Skoro pół wieku naszego stulecia dało nieoczekiwane rezultaty w rozwoju muzyki, to zachodzi potrzeba rekapitulacji oraz poszukiwania syntezy. Wyłoniły się więc problemy, dawniej niedostrzegalne i trzeba zużytkować wyniki naszych przemyśleń na rzecz postępu muzyki i naszej przyszłej twórczości. W ciągu trzydziestu lat widzieliśmy dwie wojny. Każda z nich kończyła się zwycięstwem demokracji, która wymaga od nas ciągłego postępu idei. Dlatego musimy lepiej poznać się wzajemnie i rozeznać się we wciąż nowych trudnych zagadnieniach muzyki współczesnej i ciążącej na nas odpowiedzialności. Musimy uprzytomnić sobie rolę, która nam przypada również w tym wielkim światowym zestrojeniu idei.

Nasze dyskusje, które zresztą obiecaliśmy sobie ponawiać jak najczęściej, były owocne. Tym bardziej, że podnietą do nich było jak wiele występów, tak autorów, jak wirtuozów.

Praga była do tego celu idealnym otoczeniem. Nie nadarmo z racji znanej muzykalności Czechów zasłużyła sobie na imię „Konserwatorium Europy".

Wyd. Komitet Woj. P.P.R., Katowice Red. Komitet Redakcyjny. Redakcja i Administracja, Katowice, Mickiewicza 9. — Tel. 340 41-42 Dział ogłoszeń: Tel 361-06 — Konto PKO III 4900.
Oddział miejski: ulica 3-go Maja 28, tel. 386-30, Adres Redakcji Kraków, Wiślna 1. — Tel. 586-38 — Redaktor przyjmuje od godz. 9-tej do 12-tej. R — 31131